



EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne XXX
[...] (2023) XXX draft

SDĚLENÍ KOMISE

**Pokyny Komise k použitelnosti odchylky od článku 101 SFEU na dohody o udržitelnosti
zemědělských producentů podle článku 210a nařízení 1308/2013**

SDĚLENÍ KOMISE

Pokyny Komise k použitelnosti odchylky od článku 101 SFEU na dohody o udržitelnosti zemědělských producentů podle článku 210a nařízení 1308/2013

OBSAH

1.	Úvod	4
1.1	Obecné souvislosti.....	4
1.1.1	Politické souvislosti.....	4
1.1.2	Vynětí z působnosti čl. 101 odst. 1 SFEU podle článku 210a	5
1.2	Právní souvislosti vynětí.....	6
1.2.1	Článek 210a je relevantní pouze pro dohody o udržitelnosti, které omezují hospodářskou soutěž.....	6
1.2.2	Dohody o udržitelnosti, které omezují hospodářskou soutěž a nesplňují podmínky článku 210a, mohou využít jiných pravidel	6
1.3	Účel a oblast působnosti pokynů	7
2	Osobní působnost a produkty, na které se vztahuje článek 210a	8
2.1	Definice podniku a dohody o udržitelnosti podle článku 210a	8
2.2	Osobní působnost článku 210a	9
2.3	Produkty, na které se vztahuje článek 210a.....	12
3	Věcná působnost článku 210a	13
3.1	Cíle udržitelnosti, na které se vztahuje článek 210a.....	13
3.2	Normy udržitelnosti uplatňované podle článku 210a.....	15
3.2.1	Dohoda o udržitelnosti musí určit normu udržitelnosti vztahující se k cíli udržitelnosti	15
3.2.2	Normy udržitelnosti by měly vést k hmatatelným a měřitelným výsledkům, nebo není-li to vhodné, k pozorovatelným a popsitelným výsledkům	15
3.2.3	Normy udržitelnosti musí být vyšší než příslušná povinná norma	16
4	Omezení hospodářské soutěže.....	18
4.1	Co je to omezení hospodářské soutěže?	18

4.2	Co není omezení hospodářské soutěže	20
	Nezbytnost podle článku 210a.....	21
5.1	Úvod	21
5.2	Pojem nezbytnosti	21
5.3	Krok 1 – Nezbytnost dohody o udržitelnosti.....	22
5.3.1	Lze normy udržitelnosti dosáhnout i individuálním jednáním?	24
5.3.2	Nezbytnost ustanovení dohody o udržitelnosti.....	26
5.4	Krok 2 – Nezbytnost omezení hospodářské soutěže	30
5.4.1	Povaha omezení.....	30
5.4.2	Intenzita omezení.....	31
5.5	Příklady použití testu nezbytnosti	33
	Nezbytnost ustanovení dohody o udržitelnosti	34
6	Časová působnost článku 210a.....	38
6.1	Dohody o udržitelnosti uzavřené před zveřejněním pokynů	38
6.2	Vyšší moc	38
6.3	Přechodné období	39
6.4	Nedosažení normy	39
6.5	Probíhající a průběžný přezkum nezbytnosti	40
6.5.1	V jakých případech je pravděpodobné, že podmínka nezbytnosti již nebude splněna?	40
6.5.2	Jaké jsou možnosti stran v případě, že omezení již nejsou nezbytná?	42
7	Systém stanovisek podle článku 210a	43
7.1	Žadatelé podávající žádost	43
7.2	Obsah žádosti.....	43
7.3	Posouzení Komise a obsah stanoviska	44
7.4	Lhůta pro vydání stanoviska.....	45
7.5	Změna okolností po přijetí stanoviska.....	45
7.6	Účinky stanoviska	45
8	Následný zásah Komise a vnitrostátních orgánů pro hospodářskou soutěž podle čl. 210a odst. 7.....	46
8.1	Jsou ohroženy cíle SZP	46
8.2	Vyloučení hospodářské soutěže	48
8.3	Procesní aspekty	50
9	Důkazní břemeno pro splnění podmínek článku 210a	51

Příloha A – Vývojový diagram posouzení podle článku 210a	52
Příloha B – Vývojový diagram posouzení testu nezbytnosti.....	53
Příloha C – Glosář	54
Příloha D – Článek 210a nařízení (EU) č. 1308/2013 – Vertikální a horizontální iniciativy pro udržitelnost.....	56
Příloha E – Příklady omezení hospodářské soutěže	58
1. Omezení týkající se ceny	58
2. Omezení týkající se výstupu.....	59
3. Omezení týkající se vstupů.....	60
4. Omezení týkající se zákazníků, dodavatelů nebo území	60
5. Omezení týkající se výměny informací	62
6. Omezení týkající se způsobu stanovení norem udržitelnosti	63

1. Úvod

1.1 Obecné souvislosti

1.1.1 Politické souvislosti

- (1) Cílem těchto pokynů je vysvětlit podmínky uplatňování článku 210a nařízení (EU) č. 1308/2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty¹ (dále jen „nařízení o společné organizaci trhů“), jenž byl zaveden nařízením (EU) 2021/2117² (dále jen „článek 210a“).
- (2) Článek 210a byl zaveden jako součást reformy společné zemědělské politiky (dále jen „SZP“) v roce 2021 s cílem podpořit přechod na udržitelný potravinový systém EU.
- (3) Udržitelný rozvoj je zmíněn v čl. 3 odst. 3 a 5 a čl. 21 odst. 2 písm. f) Smlouvy o Evropské unii (SEU) a v článku 11 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU). Je to také prioritní cíl politik EU obecně. Komise se rovněž zavázala k provádění cílů udržitelného rozvoje Organizace spojených národů (dále jen „cíle udržitelného rozvoje“)³. V souladu s tímto závazkem stanoví Zelená dohoda pro Evropu strategii růstu s cílem transformovat EU na spravedlivější a více prosperující společnost s moderní a konkurenceschopnou ekonomikou efektivně využívající zdroje, která od roku 2050 nebude produkovat žádné emise skleníkových plynů a ve které bude hospodářský růst oddělen od využívání zdrojů⁴.
- (4) Pro zemědělsko-potravinový řetězec jsou důležité dvě hlavní strategie Zelené dohody pro Evropu. Strategie v oblasti biologické rozmanitosti⁵ si klade za cíl zvrátit úbytek biologické rozmanitosti investicemi do ochrany a obnovy přírody. Strategie „Od zemědělce ke spotřebiteli“⁶ řeší komplexním způsobem výzvy udržitelných potravinových systémů. To zahrnuje udržitelnou produkci potravin, jejich zpracování a obchod s nimi, ale také udržitelnou spotřebu potravin, zdravou

¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013 ze dne 17. prosince 2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty a zrušují nařízení Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007 (Úř. věst. L 347, 20.12.2013, s. 671).

² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/2117 ze dne 2. prosince 2021, kterým se mění nařízení (EU) č. 1308/2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty, nařízení (EU) č. 1151/2012 o režimech jakosti zemědělských produktů a potravin, nařízení (EU) č. 251/2014 o definici, popisu, obchodní úpravě, označování a ochraně zeměpisných označení aromatizovaných vinných výrobků a nařízení (EU) č. 228/2013, kterým se stanoví zvláštní opatření v oblasti zemědělství ve prospěch nejvzdálenějších regionů Unie (Úř. věst. L 435, 6.12.2021, 262).

³ Rezoluce přijatá Valným shromážděním dne 25. září 2015, 70/1, Proměna našeho světa: agenda pro udržitelný rozvoj 2030.

⁴ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Evropské radě, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Zelená dohoda pro Evropu, COM/2019/640 final.

⁵ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „Strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti pro rok 2030 – Navrácení přírody do našeho života“, COM(2020) 380 final.

⁶ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „Strategie „Od zemědělce ke spotřebiteli“ pro spravedlivé, zdravé a ekologické potravinové systémy, COM(2020) 381 final.

výživu a plýtvání potravinami. Přejít na udržitelný potravinový systém může poskytnout environmentální, zdravotní a sociální přínosy a nabídnout ekonomické zisky.

- (5) Tyto dvě strategie Zelené dohody pro Evropu uvádějí řadu nezávazných kvantitativních cílů pro zlepšení udržitelnosti zemědělství do roku 2030, včetně cílů pro: i) snížení celkového prodeje antimikrobiálních látek používaných u hospodářských zvířat a v akvakultuře; ii) omezení celkového používání a rizika chemických pesticidů a nebezpečnějších pesticidů; iii) snížení úniku živin v důsledku používání hnojiv; iv) zvýšení množství půdy využívané k ekologickému zemědělství a v) zvýšení rozlohy půdy určené pro vysoce rozmanité krajinné prvky⁷. Ve strategiích je uvedena řada opatření, včetně legislativních iniciativ, k dosažení těchto cílů.
- (6) Klíčovou roli v těchto strategiích hrají subjekty v zemědělsko-potravinovém řetězci, (včetně zemědělských producentů), které dodržují povinné unijní a vnitrostátní normy. Mohou také zvýšit udržitelnost tím, že povinné unijní a vnitrostátní normy překročí.
- (7) To může být pro jednotlivého producenta zemědělských produktů (dále jen „producent“) náročné zejména z důvodu požadovaných zdrojů. Spolupráce v zemědělsko-potravinovém řetězci může podnítit přijímání udržitelných postupů nad rámec požadavků právních předpisů EU a jednotlivých států.
- (8) Subjekty v zemědělsko-potravinovém řetězci mohou být od spolupráce odrazovány z důvodu obav ohledně uplatňování čl. 101 odst. 1 SFEU na tuto spolupráci.

1.1.2 Vynětí z působnosti čl. 101 odst. 1 SFEU podle článku 210a

- (9) Článek 210a vytváří vynětí z působnosti čl. 101 odst. 1 SFEU. Byl přijat Evropským parlamentem a Radou podle článku 42 SFEU.
- (10) Článek 210a se vztahuje na dohody, rozhodnutí a jednání ve vzájemné shodě producentů zemědělských produktů, které se týkají produkce zemědělských produktů nebo obchodu s nimi a jejichž cílem je uplatňovat normu udržitelnosti vyšší, než stanoví právní předpisy EU nebo vnitrostátní právní předpisy. Tyto dohody mohou být buď mezi producenty (dále jen „horizontální dohody“), nebo mezi producenty a jinými hospodářskými subjekty na různých úrovních zemědělsko-potravinového řetězce (dále jen „vertikální dohody“).
- (11) Pro účely těchto pokynů se pojmem „dohoda o udržitelnosti“ rozumí jakýkoli druh dohody, rozhodnutí nebo jednání ve vzájemné shodě zahrnující producenty (mezi producenty nebo mezi producenty a dalšími subjekty na různých úrovních zemědělsko-potravinového řetězce), který se týká produkce zemědělských produktů nebo obchodu s nimi a jehož cílem je uplatňovat normu udržitelnosti vyšší, než stanoví právní předpisy EU nebo vnitrostátní právní předpisy, bez ohledu na formu spolupráce.

⁷ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „Strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti pro rok 2030 – Navrácení přírody do našeho života“, COM(2020) 380 final, s. 7.

- (12) Dohody o udržitelnosti, které splňují podmínky uvedené v článku 210a, nejsou zakázány a není k nim vyžadováno předchozí rozhodnutí orgánu veřejné správy.

1.2 Právní souvislosti vynětí

1.2.1 Článek 210a je relevantní pouze pro dohody o udržitelnosti, které omezují hospodářskou soutěž

- (13) Ustanovení čl. 101 odst. 1 SFEU obsahuje obecný zákaz dohod, rozhodnutí a jednání ve vzájemné shodě a dohod sdružení, které omezují hospodářskou soutěž. Jinými slovy, dohoda, která omezuje hospodářskou soutěž ve smyslu čl. 101 odst. 1 SFEU, je automaticky neplatná (a jejím stranám může být uložena pokuta), pokud se na ni nevztahuje osvobození podle čl. 101 odst. 3 SFEU nebo zvláštní vynětí podle článku 210a či jiného ustanovení právních předpisů EU.
- (14) Článek 210a vytváří vynětí z působnosti čl. 101 odst. 1 SFEU pro určité druhy dohod o udržitelnosti. Ustanovení čl. 101 odst. 1 SFEU se nepoužije na dohody o udržitelnosti, které splňují podmínky stanovené v článku 210a. To znamená, že dohody týkající se norem udržitelnosti mohou za určitých podmínek omezovat hospodářskou soutěž.
- (15) Stejně jako u všech výjimek z obecné zásady je třeba rozsah působnosti článku 210a vykládat restriktivně⁸. Cíle a podmínky použití článku 210a a jeho omezení vyplývají výhradně ze samotného nařízení o společné organizaci trhů.
- (16) Druhy dohod o udržitelnosti, na které se pravděpodobně vztahuje čl. 101 odst. 1 SFEU, jsou vysvětleny v oddíle 4 těchto pokynů.

1.2.2 Dohody o udržitelnosti, které omezují hospodářskou soutěž a nesplňují podmínky článku 210a, mohou využít jiných pravidel

- (17) Dohody o udržitelnosti, které nesplňují podmínky článku 210a, mohou být vyloučeny z působnosti zákazu stanoveného v čl. 101 odst. 1 SFEU, pokud se na ně vztahují jiná vynětí, například vynětí stanovená v člancích 152, 209 nebo 210 nařízení o společné organizaci trhů.
- (18) Na dohody o udržitelnosti, které omezují hospodářskou soutěž a které nespádají do působnosti článku 210a a dalších vynětí podle nařízení o společné organizaci trhů, se použije čl. 101 odst. 1 SFEU. Producenti a hospodářské subjekty by měli takové dohody analyzovat ve světle horizontálních pokynů⁹ a vertikálních

⁸ V tomto smyslu viz rozsudek ze dne 24. října 1995, Bayerische Motorenwerke, C-70/93, bod 28; rozsudek ze dne 30. dubna 1998, Cabour and Nord Distribution Automobile v. Arnor „SOCO“, C-230/96, bod 30; rozsudek ze dne 28. dubna 1998, Javico, C-306/96, bod 32; rozsudek ze dne 17. června 2010, Komise v. Francie, C-492/08, bod 35; rozsudek ze dne 7. března 2017, Marine Harvest v. Komise, věc T-704/14, bod 201.

⁹ Sdělení Komise, Pokyny k použitelnosti článku 101 Smlouvy o fungování Evropské unie na dohody o horizontální spolupráci, 2011/C 11/01.

pokynů¹⁰ a měli by zvážit, zda jejich dohody mohou být osvobozeny podle čl. 101 odst. 3 SFEU, včetně případného nařízení o blokových výjimkách¹¹.

1.3 Účel a oblast působnosti pokynů

- (19) Cílem těchto pokynů je poskytnout právní jistotu tím, že pomohou producentům a hospodářským subjektům v zemědělsko-potravinovém řetězci při posuzování jejich dohod o udržitelnosti. Jejich cílem je rovněž poskytnout vnitrostátním soudům a vnitrostátním orgánům pro hospodářskou soutěž návod k použití článku 210a. Poskytují pokyny k: i) osobní působnosti článku 210a a produktům, na které se toto ustanovení vztahuje; ii) věcné působnosti článku 210a; iii) druhům omezení hospodářské soutěže, na které se ustanovení vztahuje; iv) pojmu nezbytnosti podle článku 210a; v) časové působnosti článku 210a; vi) postupu pro vyžádání stanoviska Komise k tomu, zda daná dohoda o udržitelnosti vyhovuje požadavkům článku 210a; vii) podmínkám pro následný zásah Komise a vnitrostátních orgánů pro hospodářskou soutěž a viii) důkaznímu břemenu k prokázání toho, zda byly splněny podmínky článku 210a. Vzhledem k potenciálně vysokému počtu druhů a kombinací dohod o udržitelnosti a tržních podmínek, v nichž se tyto dohody mohou uskutečňovat, je nemožné poskytnout konkrétní pokyny pro každý možný scénář. Tyto pokyny proto nepředstavují kontrolní seznam, který by bylo možné používat mechanicky. Každá dohoda o udržitelnosti musí být posuzována v konkrétním hospodářském a právním kontextu.
- (20) Pokyny mají pomoci producentům a hospodářským subjektům na různých úrovních zemědělsko-potravinového řetězce, kteří zvažují, zda uzavřít dohodu o

¹⁰ Sdělení Komise, Schválení obsahu návrhu sdělení Komise – sdělení Komise: Pokyny k vertikálním omezením (2021/C 359/02, C/2021/5038).

¹¹ Nařízení Rady (EHS) č. 2821/71 ze dne 20. prosince 1971 o použití čl. 85 odst. 3 Smlouvy na kategorie dohod, rozhodnutí a jednání ve vzájemné shodě (Úř. věst. L 285, 29.12.1971, s. 46); nařízení Komise (EU) č. 1217/2010 ze dne 14. prosince 2010 o použití čl. 101 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie na některé kategorie dohod o výzkumu a vývoji (Úř. věst. L 335, 18.12.2010, s. 36); nařízení Komise (EU) č. 1218/2010 ze dne 14. prosince 2010 o použití čl. 101 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie na některé kategorie specializačních dohod (Úř. věst. L 335, 18.12.2010, s. 43); nařízení Rady č. 19/65/EHS ze dne 2. března 1965 o použití čl. 85 odst. 3 Smlouvy na určité kategorie dohod a jednání ve vzájemné shodě (Úř. věst. L 36, 6.3.1965, s. 533); nařízení Rady (ES) č. 1215/1999 ze dne 10. června 1999, kterým se mění nařízení č. 19/65/EHS o použití čl. 81 odst. 3 Smlouvy na určité kategorie dohod a jednání ve vzájemné shodě (Úř. věst. L 148, 15.6.1999, s. 1); nařízení Komise (EU) č. 461/2010 ze dne 27. května 2010 o použití čl. 101 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie na kategorie vertikálních dohod a jednání ve vzájemné shodě v odvětví motorových vozidel (Úř. věst. L 129, 28.5.2010, s. 52); nařízení Komise (EU) 2022/720 ze dne 10. května 2022 o použití čl. 101 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie na kategorie vertikálních dohod a jednání ve vzájemné shodě (Úř. věst. L 134, 11.5.2022, s. 4).

udržitelosti, nebo kteří již takovou dohodu uzavřeli. K autoritativnímu výkladu článku 210a je příslušný pouze Soudní dvůr Evropské unie.

2 OSOBNÍ PŮSOBNOST A PRODUKTY, NA KTERÉ SE VZTAHUJE ČLÁNEK 210A

2.1 Definice podniku a dohody o udržitelosti podle článku 210a

- (21) Soudní dvůr definoval „podnik“ jako „jakoukoli entitu tvořenou osobními, hmotnými a nehmotnými složkami, která vykonává hospodářskou činnost, nezávisle na právním postavení této entity a způsobu jejího financování“¹². Any natural or legal person is an undertaking if it offers products or services on a market. An undertaking could be, for example, an individual farmer, a family-owned farm, an agricultural cooperative, a food processing company or a multinational chain of retailers. In some cases, public bodies. Každá fyzická nebo právnická osoba je podnikem, pokud nabízí výrobky nebo služby na trhu. Podnikem může být například individuální zemědělec, rodinná farma, zemědělské družstvo, potravinářská společnost nebo nadnárodní maloobchodní řetězec. V některých případech jsou podniky veřejnoprávní subjekty, pokud vykonávají hospodářskou činnost, která není úkolem, jenž je součástí základních funkcí státu¹³..
- (22) Vzhledem k tomu, že pojem „podnik“ je ekonomický pojem, může jeden podnik zahrnovat více právních subjektů¹⁴. To znamená, že dohoda mezi mateřskou společností a její plně vlastněnou dceřinou společností nebo mezi dvěma plně vlastněnými dceřinými společnostmi téže mateřské společnosti nemůže porušovat čl. 101 odst. 1 SFEU, neboť se nejedná o dohodu mezi různými podniky¹⁵.
- (23) „Dohoda“ zahrnuje jakýkoli akt, v němž dva nebo více podniků vyjadřuje shodu vůle spolupracovat¹⁶. Forma tohoto vyjádření je irelevantní. Dohodu může představovat podepsaná a notářsky ověřená smlouva, „gentlemanská dohoda“ nebo výměna emotikonů v textových zprávách.
- (24) „Sdružením podniků“ se rozumí subjekt bez ohledu na svou formu, který se skládá z podniků téhož obecného typu a je odpovědný za zastupování a hájení jejich společných zájmů ve vztahu k ostatním hospodářským subjektům, vládním

¹² Rozsudek ze dne 16. června 1987, Komise v. Itálie, věc 118/85, ECLI:EU:C:1987:283, bod 7; rozsudek ze dne 18. června 1998, Komise v. Itálie, věc 35/86, ECLI:EU:C:1998:303, bod 36; rozsudek ze dne 12. září 2000, Pavlov a další, C-180/98 až C-184/98, ECLI:EU:C:2000:428, bod 75; rozsudek ze dne 25. března 2021, Deutsche Telekom v. Komise, C-152/19 P, ECLI:EU:C:2021:238, bod 72.

¹³ Rozsudek ze dne 18. března 1997, Diego Cali & Figli Srl v. Servizi ecologici porto di Genova SpA (SEPG), C-343/95, ECLI:EU:C:1997:160, bod 22.

¹⁴ Společný výkon hospodářské činnosti se obvykle posuzuje na základě analýzy existence funkčních, ekonomických a organických vazeb mezi subjekty. Viz například rozsudek ze dne 16. prosince 2010, AceaElectrabel Produzione SpA v. Komise, věc C-480/09 P, ECLI:EU:C:2010:787, body 47 až 55; rozsudek ze dne 10. ledna 2006, Ministero dell'Economia e delle Finanze v. Cassa di Risparmio di Firenze SpA a další, C-222/04, ECLI:EU:C:2006:8, bod 112.

¹⁵ Rozsudek ze dne 24. října 1996, Viho Europe BV v. Komise, C-73/95 P, ECLI:EU:C:1996:405, body 15–18.

¹⁶ Rozsudek ze dne 6. ledna 2004, BAI a Komise v. Bayer, C-2/01 P a C-3/01 P, ECLI:EU:C:2004:2, bod 97.

orgánům a veřejnosti obecně¹⁷. Příklady sdružení jsou: obchodní sdružení, profesní a regulační orgány, jakož i družstva, jež sama nejsou ekonomicky aktivní v oblasti, kterou koordinují. „Rozhodnutí sdružení“ je široký pojem, který zahrnuje: i) pravidla a předpisy; ii) formální rozhodnutí, která jsou závazná pro jednoho nebo více členů; iii) kodexy chování a iv) nezávazná doporučení, která vyjadřují odhodlání sdružení koordinovat chování svých členů na trhu v souladu s podmínkami doporučení.

- (25) Pojem „jednání ve vzájemné shodě“ se vztahuje na formu koordinace mezi podniky, která ač nedospěla až k uzavření dohody, vědomě nahrazuje rizika hospodářské soutěže praktickou spoluprací¹⁸. Například záměrná výměna důvěrných informací mezi soutěžiteli by jim mohla umožnit méně intenzivní hospodářskou soutěž, i když omezení hospodářské soutěže mezi sebou soutěžitelé nikdy výslovně neprojednávali.
- (26) V praxi je rozdíl mezi „dohodami“, „rozhodnutími sdružení“ a „jednáním ve vzájemné shodě“ umělý. Soudní dvůr měl za to, že se tyto pojmy překrývají a „zahrnují ze subjektivního hlediska formy koluzí, které mají stejnou povahu a odlišují se pouze svou intenzitou a formami, ve kterých se projevují“¹⁹.

Příklad 1: Producent začne vydávat certifikát, že všechny jeho jahody jsou bez pesticidů, a k ceně, kterou účtují jeho soutěžitelé, si účtuje přírážku. Soutěžící producent si všimne, že první producent prodává všechny své jahody za vyšší cenu, a začne dělat totéž. Brzy začnou totéž dělat i další producenti a mohou si účtovat přírážku za certifikaci, že jejich jahody jsou bez pesticidů. V této situaci neexistuje žádná dohoda: každý producent jedná nezávisle, s přihlédnutím k současnému nebo předvídatelnému chování svých soutěžitelů.

Příklad 2: Skupina producentů se sejde, aby projednala způsoby udržitelnějšího pěstování jahod. Diskutují o tom, že by chtěli přestat používat pesticidy na jahody, ale obávají se, že pokud tak učiní sami, ostatní soutěžitelé budou prodávat za nižší ceny. Všichni uvedou, že v následující sezóně nebudou používat pesticidy, pokud se ostatní zaváží ke stejnému závazku. Písemný dokument, který by to zaznamenal, nevydají. V následujícím roce nepoužívá žádný z producentů na jahody pesticidy. Jedná se o dohodu. Ačkoli to nebylo učiněno písemně, producenti jasně vyjádřili svůj záměr chovat se na trhu určitým způsobem, a to jak svými prohlášeními na schůzce, tak tím, že skutečně udělali to, co řekli, že udělají.

2.2 Osobní působnost článku 210a

- (27) Článek 210a se použije na dohody o udržitelnosti, jejichž stranou je alespoň jeden producent zemědělských produktů a které jsou uzavřeny s jinými producenty (horizontální dohody) nebo s jedním či více hospodářskými subjekty na různých

¹⁷ Stanovisko generálního advokáta Légera ze dne 10. července 2001, Wouters, C-309/99, EU:C:2001:390, bod 61.

¹⁸ Rozsudek ze dne 14. ledna 2021, Kilpailu- ja kuluttajavirasto, věc C-450/19, ECLI:EU:C:2021:10, bod 22.

¹⁹ Rozsudek ze dne 8. července 1999, Komise v. Anic Partecipazioni, C-49/92 P, ECLI:EU:C:1999:356, bod 131.

úrovních potravinového řetězce (vertikální dohody), včetně úrovně distribuce a včetně velkoobchodníků a maloobchodníků.

Příklad: Horizontální dohoda se může týkat například závazku mezi soutěžícími producenty chovat drůbež pouze v souladu s určitými normami dobrých životních podmínek zvířat, které jsou vyšší než normy stanovené právními předpisy EU nebo vnitrostátními právními předpisy. Vertikální dohoda se může týkat například závazku určitých producentů a distributorů uvádět na trh pouze drůbež, která je chována v souladu s určitými normami udržitelnosti, které jsou vyšší než normy stanovené právními předpisy EU nebo vnitrostátními právními předpisy.

- (28) Mezi stranami dohod o udržitelnosti musí být jeden nebo více producentů zemědělských produktů. Mezi strany mohou patřit i další hospodářské subjekty na různých úrovních produkce, zpracování a obchodu v potravinovém řetězci, včetně distribuce. V těchto pokynech jsou strany dohod o udržitelnosti obecně označovány jako „hospodářské subjekty“. V praxi jsou hospodářské subjekty uvedeny níže:
- (a) Producenti: jedná se o producenty zemědělských produktů definované v příloze I SFEU a podrobněji popsané v příloze I nařízení o společné organizaci trhů. Patří sem producenti surových zemědělských produktů a producenti některých zpracovaných zemědělských produktů, kteří jsou uvedeni v příloze I (např. zpracovatelé cukru vyrábějící cukr nebo mlynáři vyrábějící mouku).
 - (b) Hospodářské subjekty na „úrovni produkce“: sem patří dodavatelé vstupů (osiva, pesticidů, zařízení, prací atd.) pro zemědělskou výrobu a dodavatelé obalů, pokud se všichni tito dodavatelé snaží přispět k dosažení normy udržitelnosti (jak je uvedeno v oddíle 3.2) tím, že provádějí dohodu o udržitelnosti.
 - (c) Hospodářské subjekty na „úrovni zpracování“: sem patří hospodářské subjekty (někdy nazývané zpracovatelé, někdy výrobci), které zpracovávají zemědělské produkty pro výrobu jiných produktů neuvedených v příloze I, pokud se tyto hospodářské subjekty snaží přispět k dosažení normy udržitelnosti (jak je uvedeno v oddíle 3.2) tím, že provádějí dohodu o udržitelnosti.
 - (d) Hospodářské subjekty na „úrovni obchodu včetně distribuce“: sem patří obchodníci, velkoobchodníci, maloobchodníci a dodavatelé potravinářských služeb a přepravní a logistické společnosti, pokud se všechny tyto hospodářské subjekty snaží přispět k dosažení normy udržitelnosti (jak je uvedeno v oddíle 3.2) tím, že provádějí dohodu o udržitelnosti.
- (29) Stranami dohod o udržitelnosti mohou být jednotlivé hospodářské subjekty a sdružení nebo jiné kolektivní subjekty zahrnující producenty či jiné výše popsané podniky, bez ohledu na jejich právní povahu nebo na to, zda jsou formálně uznány podle právních předpisů EU nebo vnitrostátních právních předpisů, pokud je alespoň jednou ze stran dohody o udržitelnosti producent nebo sdružení producentů. Takovými kolektivními subjekty mohou být například organizace producentů, sdružení organizací producentů nebo mezioborové organizace.

- (30) Nezáleží na tom, zda má strana dohody o udržitelnosti sídlo v EU nebo mimo ni, pokud je dohoda o udržitelnosti prováděna v EU nebo pokud může mít negativní dopad na hospodářskou soutěž na jednotném trhu²⁰.
- (31) Pouhé dodržení normy udržitelnosti samo o sobě nestačí k tomu, aby se jednalo o dohodu pro účely použití článku 210a. K tomu, aby dodržování normy udržitelnosti vedlo k uzavření dohody, je zapotřebí další krok, a sice aby dotčené hospodářské subjekty v zemědělsko-potravinovém řetězci vyjádřily svůj záměr dohodu provádět společně (tj. shoda vůle). V praxi je rozdíl mezi dohodou o přijetí normy udržitelnosti a pouhým dodržováním normy ten, že v případě pouhého dodržování normy se může hospodářský subjekt kdykoli jednostranně rozhodnout, že normu přestane uplatňovat.
- (32) Hospodářský subjekt se stává stranou dohody o udržitelnosti pro účely článku 210a, pokud existuje shoda vůle s ostatními stranami dohody. Shoda vůle by měla představovat věrné vyjádření vůle stran²¹.
- (33) Aby se na dohodu o udržitelnosti vztahoval čl. 210a odst. 2, musí být její stranou alespoň jeden producent. Producenti jsou proto zásadními stranami dohod o udržitelnosti. Producenti, kteří jsou stranou dohody v době jejího vytvoření, se musí podílet na vyjednávání, přijímání a provádění normy. To nebrání tomu, aby se stali stranami dohody v pozdější fázi, aniž by se účastnili jednání o dohodě nebo jejího přijetí, pokud dojde ke shodě vůle, že budou dohodou o udržitelnosti vázáni.

Příklad 1: Řada různých řetězců supermarketů, které dohromady představují 70 % velkoobchodních nákupů jablek v členském státě, se zavázala, že bude nakupovat pouze jablka, která byla certifikována jako jablka bez pesticidů, aby podpořila udržitelné pěstování jablek. Jelikož tato skupina tvoří tak velký podíl nákupů, většina producentů jablek se domnívá, že nemají jinou možnost než se řídit normou stanovenou skupinou řetězců supermarketů. Raději přestanou používat pesticidy a certifikují svá jablka jako jablka bez pesticidů, než aby riskovali, že nebudou moci svou produkci jablek prodávat. Mezi řetězci supermarketů očividně existuje dohoda. Producenti jablek však nejsou jejími stranami. Ačkoli tito producenti dodávají produkty, které splňují normu udržitelnosti, sami se s řetězci supermarketů na obsahu normy nedohodli a jejich volba dodržovat normu není podmíněna tím, že ji budou dodržovat i ostatní producenti jablek. Tito producenti tudíž nebudou stranou dohody uzavřené mezi skupinou řetězců supermarketů. To však nebrání tomu, aby se stranami dohody o udržitelnosti s řetězci supermarketů stali v budoucnu.

Příklad 2: V poněkud odlišné situaci se skupina řetězců supermarketů dohodne, že bude nakupovat pouze jablka, která mají certifikaci, že neobsahují pesticidy. Organizace producentů jablek vytvoří certifikační značku, která potvrzuje, že produkty jejích členů neobsahují pesticidy. Organizace uděluje licenci k používání

²⁰ V tomto smyslu viz rozsudek ze dne 6. září 2017, Intel, C-413/14 P, ECLI:EU:C:2017:632, body 40 až 45 a citovaná judikatura.

²¹ Za tímto účelem viz rozsudek Soudního dvora ze dne 26. října 2000, Bayer AG v. Komise, T-41/96, ECLI:EU:T:2000:242, bod 69; rozsudek ze dne 13. července 2006, Komise v. Volkswagen, C-74/04 P, ECLI:EU:C:2006:460, bod 39; rozsudek ze dne 30. dubna 2009, CD-Contact Data GmbH, T-18/03, ECLI:EU:T:2009:132, bod 48.

certifikační značky na obalech supermarketů a v jejich marketingových materiálech. Licenční poplatky jsou rozdělovány mezi producenty, kteří jsou členy organizace. V tomto případě je organizace sdružením producentů, kteří se rozhodli přijmout a dodávat certifikační značku. Toto rozhodnutí je dohodou o udržitelnosti mezi producenty. Kromě toho je licenční dohoda podepsaná mezi organizací a supermarketem samostatnou dohodou o udržitelnosti mezi producenty (prostřednictvím jejich sdružení) a supermarketem.

2.3 Produkty, na které se vztahuje článek 210a

- (34) Aby se na dohodu o udržitelnosti vztahoval článek 210a, musí se: i) týkat jednoho nebo více zemědělských produktů uvedených v příloze I SFEU, s výjimkou produktů rybolovu a akvakultury (dále jen „produkty uvedené v příloze I“), a ii) vztahovat k produkci tohoto produktu nebo k obchodu s těmito produkty. Dohoda o udržitelnosti může zahrnovat i hospodářské subjekty na jiných úrovních dodavatelského řetězce, než je zemědělská produkce, pokud tyto hospodářské subjekty souhlasí s podmínkami souvisejícími s produkcí zemědělských produktů nebo s obchodem s nimi.
- (35) Omezení článku 210a na zemědělské produkty je důsledkem oblasti působnosti článku 1 nařízení o společné organizaci trhů, který nezahrnuje nezemědělské potravinářské produkty (dále jen „produkty neuvedené v příloze I“).
- (36) Dohoda o udržitelnosti se může týkat jak produktů uvedených v příloze I, tak produktů neuvedených v příloze I, aniž by tím byla dotčena platnost samotné dohody o udržitelnosti. Vynětí podle článku 210a se však bude vztahovat pouze na tu část dohody o udržitelnosti, která se týká produktů uvedených v příloze I.

Příklad 1: Dohoda se týká udržitelného balení sladu i piva. Článek 210a by se vztahoval pouze na tu část dohody, která se týká sladu, protože pivo není produktem uvedeným v příloze I.

Příklad 2: Dohoda se týká biopaliv a produktů používaných k výrobě biopaliv. Článek 210a by se vztahoval pouze na část dohody týkající se produktů uvedených v příloze I, které se používají k výrobě biopaliv.

Příklad 3: Dohoda se týká dodávek drůbežího masa vyprodukovaného udržitelným způsobem pro stravovací služby. Dohoda zahrnuje producenty drůbeže, kteří dodávají drůbež výrobcům hotových jídel (kteří z ní následně připravují pokrmy), a organizaci zastupující jídelny, které od výrobců jídel nakupují hotová jídla. Článek 210a by se vztahoval pouze na tu část dohody, která se týká dodávek drůbeže výrobcům jídel, a nikoli na část dohody týkající se dodávek hotových jídel do jídelen. Produkty uvedenými v příloze I SFEU jsou pouze produkty z drůbeže.

Příklad 4: Dohoda se týká produkce udržitelných rajčat určených ke zpracování do omáček na těstoviny. Článek 210a by se vztahoval pouze na tu část dohody, která se týká rajčat, protože omáčky nejsou produkty uvedenými v příloze I.

3 VĚCNÁ PŮSOBNOST ČLÁNKU 210A

- (37) Je třeba rozlišovat mezi cíli udržitelnosti uvedenými v čl. 210a odst. 3, normami udržitelnosti (které jsou stanoveny ke splnění těchto cílů) a prováděcími opatřeními stanovenými v dohodě o udržitelnosti k dosažení těchto norem.

Příklad: Cílem udržitelnosti by mohlo být snížení používání pesticidů nebo předcházení erozi půdy. Norma udržitelnosti, kterou má dohoda o udržitelnosti uplatňovat, by mohla zahrnovat vytyčení měřitelných cílů v podobě kvantitativních nebo kvalitativních kritérií nad rámec povinné normy (např. snížení pesticidů o 60 % nebo používání krycí plodiny v zimě, aby se zamezilo erozi půdy). Dohoda by mohla zahrnovat konkrétní prováděcí opatření, jako jsou povinnosti zavádět postupy přesného zemědělství a monitorování škůdců, používat určité stroje nebo zařízení, zavádět nástroje řízení rizik nebo podporovat šíření technických znalostí (včetně odborné přípravy, poradenství, spolupráce a výměny znalostí), digitálních technologií nebo postupů pro udržitelné hospodaření s živinami.

3.1 Cíle udržitelnosti, na které se vztahuje článek 210a

- (38) Aby byly splněny podmínky článku 210a, musí dohoda o udržitelnosti směřovat k dosažení normy udržitelnosti, která přispívá k jednomu nebo více z následujících cílů udržitelnosti:
- a. environmentální cíle, včetně zmírňování změny klimatu a přizpůsobování se této změně; udržitelné využívání a ochrana krajiny, vody a půdy; přechod na oběhové hospodářství, včetně snížení potravinového odpadu; prevence a omezování znečištění; a ochrana a obnova biologické rozmanitosti a ekosystémů;
 - b. produkce zemědělských produktů způsoby, které snižují používání pesticidů a řídí rizika z nich plynoucí nebo snižují nebezpečí antimikrobiální rezistence v zemědělské produkci;
 - c. zdraví zvířat a dobré životní podmínky zvířat.
- (39) Příklady environmentálních cílů uvedené v čl. 210a odst. 3 písm. a) jsou ilustrativní a mohou zahrnovat různé druhy a varianty. Například jakýkoli environmentální cíl sledovaný hospodářským subjektem, který má pozitivní účinek na životní prostředí v souvislosti s produkcí či zpracováním zemědělských produktů nebo na obchod se zemědělskými produkty (včetně distribuce), může představovat cíl udržitelnosti, na který se vztahuje článek 210a. Naproti tomu cíle uvedené v čl. 210a odst. 3 písm. b) a c) jsou vyčerpávající.

Příklady cílů udržitelnosti, na které se vztahuje článek 210a

Příklad 1: Ačkoli není v čl. 210a odst. 3 výslovně uvedeno, je snížení znečištění ovzduší a zlepšení kvality ovzduší druhem environmentálního cíle. Vztahuje se na něj tudíž čl. 210a odst. 3 písm. a).

Příklad 2: Ačkoli není v čl. 210a odst. 3 není výslovně uvedeno, spadá zamezení znečišťování plasty pod cíl přechodu na oběhové hospodářství nebo cíl prevence a omezování znečištění. Vztahuje se na něj tudíž čl. 210a odst. 3 písm. a).

Příklad 3: Cíl udržitelného využívání a ochrany krajiny, vody a půdy zahrnuje zlepšení odolnosti půdy vůči erozi, zvýšení biologické rozmanitosti půdy, zlepšení jejího složení a zajištění ochrany mořského prostředí, což jsou různé druhy cílů souvisejících s udržitelným využíváním a ochranou krajiny, vody a půdy. Na všechny tyto cíle se vztahuje čl. 210a odst. 3 písm. a).

- (40) Norma udržitelnosti může přispívat k jednomu nebo několika cílům uvedeným v čl. 210a odst. 3.
- (41) Aby se usnadnilo posouzení souladu s článkem 210a, měla by dohoda o udržitelnosti určit cíl či cíle udržitelnosti, k nimž má norma udržitelnosti přispívat.
- (42) Pokud dohoda o udržitelnosti směřuje k dosažení více cílů, z nichž pouze některé jsou uvedeny v čl. 210a odst. 3, jsou pro posouzení toho, zda se na dohodu o udržitelnosti vztahuje článek 210a, významné pouze cíle uvedené v čl. 210a odst. 3.
- (43) Pokud má norma udržitelnosti přispět k cílům, které nejsou uvedeny v čl. 210a odst. 3, například k sociálním cílům (např. pracovní podmínky nebo zdravá a výživná strava) nebo hospodářským cílům (například rozvoj značek nebo spravedlivější odměňování zemědělců), nelze při posuzování souladu s článkem 210a zohlednit aspekty normy udržitelnosti, které mají přispět k těmto cílům (zejména pokud jde o to, zda jsou případná omezení hospodářské soutěže v dohodě o udržitelnosti nezbytná k dosažení normy udržitelnosti, jak je uvedeno v oddíle 5).

Příklad 1: Pokud producenti obilovin uzavřou se zpracovateli obilovin dohodu, podle níž producenti obilovin zavedou vylepšené krajinné prvky (živé ploty apod.), může to spadat pod cíl ochrany a obnovy biologické rozmanitosti a ekosystémů podle čl. 210a odst. 3 písm. a) za předpokladu, že dohoda o udržitelnosti má k tomuto cíli přispívat.

Příklad 2: Pokud se producenti medu a zpracovatelé medoviny dohodnou, že budou uvádět na trh produkty, které pocházejí z medu získaného z včelstev, u nichž se používají pouze nechemické přípravky proti varroáze, může to spadat pod cíl zdraví zvířat a dobrých životních podmínek zvířat podle čl. 210a odst. 3 písm. c) za předpokladu, že dohoda o udržitelnosti má k tomuto cíli přispívat.

Příklad 3: Pokud se producenti obilovin dohodnou, že budou používat techniky přesného zemědělství, aby snížili používání pesticidů a hnojiv, může to spadat pod environmentální cíle podle čl. 210a odst. 3, pokud dohoda o udržitelnosti má k tomuto cíli přispívat.

Příklad 4: Pokud se producenti a zpracovatelé mléka dohodnou na vytvoření značek zajišťujících spravedlivější odměňování producentů, může toto zvýšení příjmů producentů mléka vést k nárůstu investic sledujících environmentální cíle nebo cíle v oblasti dobrých životních podmínek zvířat. Pokud je cílem, k němuž

má dohoda přispívat, zajištění spravedlivějšího odměňování producentů, nespadal by tento cíl pod cíle uvedené v čl. 210a odst. 3.

Příklad 5: Pokud se producenti a zpracovatelé mléka dohodnou na zlepšení dobrých životních podmínek zvířat a zároveň souhlasí se zajištěním spravedlivých pracovních podmínek pro zemědělské pracovníky, mohou z vynětí podle článku 210a těžit pouze ty aspekty dohody, které mají přispět k dosažení cílů uvedených v čl. 210a odst. 3, jako jsou dobré životní podmínky zvířat. Naproti tomu nelze v tomto hodnocení zohlednit ostatní aspekty, jako jsou spravedlivé pracovní podmínky zemědělských pracovníků.

3.2 Normy udržitelnosti uplatňované podle článku 210a

3.2.1 *Dohoda o udržitelnosti musí určit normu udržitelnosti vztahující se k cíli udržitelnosti*

- (44) Dohoda o udržitelnosti, která splňuje podmínky článku 210a, musí určit normu udržitelnosti, kterou mají strany dohody dodržovat, aby přispěly k jednomu nebo více cílům udržitelnosti uvedeným v čl. 210a odst. 3.
- (45) Norma udržitelnosti musí souviset s jedním nebo několika cíli udržitelnosti uvedenými v čl. 210a.
- (46) Normou udržitelnosti může být již existující norma, případně norma zavedená pro dohodu stranami dohody nebo třetími stranami.
- (47) Normy udržitelnosti mohou předepisovat cíl, který má být splněn, a to s uložením nebo bez uložení konkrétních technologií či metod produkce. V důsledku toho se uživatelé norem udržitelnosti nemusí pouze zavázat k dosažení cíle či cílů stanovených normou, ale možná musí také používat konkrétní technologii nebo postup produkce, aby tohoto cíle dosáhli (například metody ochrany půdy, postupy týkající se pastvy zvířat atd.).
- (48) Přijetí normy udržitelnosti může vést k vytvoření dobrovolného označení, loga nebo názvu značky pro produkty, které vyhovují požadavkům normy.
- (49) Vynětí podle článku 210a lze uplatnit pouze na tu část produkce, která splňuje normu udržitelnosti.
- (50) Při posuzování toho, zda se na normu udržitelnosti vztahuje článek 210a, je irelevantní, zda dohoda o udržitelnosti je nebo byla podporována z finančních prostředků EU nebo jednotlivých států.

3.2.2 *Normy udržitelnosti by měly vést k hmatatelným a měřitelným výsledkům, nebo není-li to vhodné, k pozorovatelným a popsatelným výsledkům*

- (51) Norma udržitelnosti může stanovit kvantifikované cíle nebo konkrétní metody či postupy, které je třeba přijmout (např. nepoužívat určitý vstup nebo zemědělský postup).

- (52) Výsledky dosažené používáním normy udržitelnosti musí být hmatatelné a měřitelné. Není-li vhodné měřit získané výsledky v číslech, například z důvodu povahy nebo předmětu normy udržitelnosti, měly by být získané výsledky i přesto pozorovatelné a popsateľné.

Příklad 1: Je-li cílem udržitelnosti snížit používání pesticidů, pak by konkrétní norma udržitelnosti mohla mít podobu snížení používání pesticidů o 40 %. V takovém případě by muselo být možné prokázat, že uplatňování normy vede k měřitelnému snížení používání pesticidů.

Příklad 2: Je-li cílem dohody o udržitelnosti zvýšit biologickou rozmanitost pěstováním určitých planě rostoucích rostlin a původních odrůd, které jsou šetrné k hmyzu, nemusí být možné měřit výsledky v číslech. Vynaložené úsilí a získané výsledky však musí být popsateľné (například které rostliny by měly být vysazeny, i když ne nutně v číselném vyjádření).

3.2.3 *Normy udržitelnosti musí být vyšší než příslušná povinná norma*

- (53) Norma udržitelnosti, kterou má dohoda o udržitelnosti podle článku 210a uplatňovat, musí být vyšší než norma, kterou stanoví právní předpisy EU nebo vnitrostátní právní předpisy. To znamená, že norma udržitelnosti musí stanovit požadavky na udržitelnost, které jsou vyšší než požadavky stávající povinné normy, nebo musí zavést požadavky na udržitelnost v případech, kdy ani právní předpisy EU, ani vnitrostátní právní předpisy žádné požadavky na udržitelnost nestanoví.
- (54) Povinná norma je norma stanovená na úrovni EU nebo na vnitrostátní úrovni, která stanoví úroveň, látky, produkty nebo techniky, jichž mají jednotliví producenti nebo hospodářské subjekty dosáhnout nebo se jim vyhnout. Normy nebo cíle, které jsou závazné pro členské státy, nikoli však pro jednotlivé podniky, nejsou pro účely článku 210a povinnými normami.
- (55) Bez ohledu na to, zda jsou stranami dohody o udržitelnosti subjekty ze třetích zemí, je třeba povinné normy chápat jako normy EU nebo vnitrostátní normy členských států EU.
- (56) Pokud je povinná vnitrostátní norma přísnější nebo ambicióznější než odpovídající norma EU, musí producenti a hospodářské subjekty působící v daném členském státě tuto vyšší vnitrostátní normu dodržovat. V závislosti na ústavním právu každého členského státu může existovat povinná norma na regionální nebo místní úrovni. Pokud je na regionální nebo místní úrovni stanovena použitelná povinná vnitrostátní norma, měla by být příslušnou normou ona.
- (57) Dohody o udržitelnosti mohou zahrnovat režimy jakosti stanovené nařízením (EU) č. 1151/2012 nebo značky kvality, které podléhají příslušným vnitrostátním právním předpisům, ale pouze v rozsahu, v jakém tyto režimy a značky stanovují vyšší normy udržitelnosti, než jaké stanoví právní předpisy EU nebo vnitrostátní právní předpisy.

- (58) Vzhledem k neexistenci povinných norem na úrovni EU nebo na vnitrostátní úrovni budou dohody o udržitelnosti, jejichž cílem je zvýšit faktickou úroveň udržitelnosti, přesahovat rámec povinných unijních nebo vnitrostátních norem. Totéž platí pro dohody o udržitelnosti, jejichž cílem je urychlit přechod nebo včasnou změnu na povinné unijní nebo vnitrostátní normy, které byly přijaty, ale dosud nevstoupily v platnost.
- (59) Na dohody o udržitelnosti se článek 210a přestane vztahovat od okamžiku, kdy vstoupí v platnost rovnocenné nebo ambicióznější normy EU nebo vnitrostátní normy (viz diskuse v oddíle 6.5).
- (60) Vzhledem k množství druhů a kombinací povinných norem udržitelnosti na úrovni EU a na vnitrostátní úrovni pro každý z cílů udržitelnosti stanovených v čl. 210a odst. 3 není možné v těchto pokynech stanovit vyčerpávající seznam norem udržitelnosti stanovených právními předpisy EU nebo vnitrostátními právními předpisy.
- (61) Podobně není možné v těchto pokynech uvést minimální hodnotu, o kterou musí přijatá norma udržitelnosti převyšovat povinnou normu udržitelnosti. Hodnotu, o kterou norma udržitelnosti převyšuje povinnou normu udržitelnosti, bude třeba posuzovat spíše případ od případu, přičemž bude třeba zohlednit omezení hospodářské soutěže, která dohoda o udržitelnosti ukládá, a to, zda jsou nezbytná (viz oddíl 5).

Příklad 1: Podle směrnice EU o udržitelném používání pesticidů vytyčí EU cíle snížit do roku 2030 používání chemických pesticidů i riziko jejich používání celkově o 50 % a snížit používání „nebezpečnějších“ pesticidů o 50 %. Za předpokladu, že by byly dodrženy všechny ostatní podmínky stanovené v právních předpisech EU, splnili by producenti a zpracovatelé v oblasti ovoce a zeleniny, kteří by souhlasili s tím, že budou uvádět na trh pouze produkty, jež jsou výsledkem programu postupného snížení používání pesticidů o 60 % do roku 2030, požadavek na vyšší normu udržitelnosti, než stanoví právní předpisy EU nebo vnitrostátní právní předpisy.

Příklad 2: Producenti a hospodářské subjekty se dohodli, že sníží objem potravin, které se vyhodí při produkci a zpracování hrachu, o 50 % optimalizací technik sklizně, investicemi do efektivnější skladovací kapacity a zlepšením balení. Na úrovni EU není stanovena žádná povinná norma udržitelnosti pro snižování potravinového odpadu ani žádná použitelná vnitrostátní norma udržitelnosti. V takovém případě by byla norma udržitelnosti ve skutečnosti vyšší, než stanoví právní předpisy EU nebo vnitrostátní právní předpisy.

Příklad 3: Producenti mléka a maloobchodníci souhlasí s podporou přechodu na ekologickou produkci mléka, jak je uvedeno v nařízení (EU) 2018/848 o ekologické produkci a označování ekologických produktů²². Ačkoli nařízení (EU) 2018/848 stanoví metody produkce, které musí zemědělci dodržovat, aby mohli své produkty označovat jako ekologické, tyto metody produkce nejsou povinnými normami na úrovni EU ani na vnitrostátní úrovni. V tomto případě

²² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/848 ze dne 30. května 2018 o ekologické produkci a označování ekologických produktů a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 834/2007 (Úř. věst. L 150, 14.6.2018, s. 1).

by norma vyžadující produkci mléka v souladu s metodami ekologické produkce mohla být vyšší než norma stanovená právními předpisy EU nebo vnitrostátními právními předpisy.

4 OMEZENÍ HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE

- (62) Účelem tohoto oddílu je porozumět druhům omezení, na které se pravděpodobně vztahuje čl. 101 odst. 1 SFEU, a v případě kterých by proto případně mohlo být uplatněno vynětí podle článku 210a, splňují-li jeho podmínky.
- (63) Tento oddíl se nezabývá tím, zda by konkrétní omezení hospodářské soutěže, na něž se pravděpodobně vztahuje čl. 101 odst. 1, patrně vyhovovala požadavkům na osvobození podle čl. 101 odst. 3 SFEU. Cílem této části rovněž není poskytnout vyčerpávající diskusi o tom, kdy dohody o udržitelnosti omezují či neomezují hospodářskou soutěž.

4.1 Co je to omezení hospodářské soutěže?

- (64) Klíčovým pojmem pro pochopení toho, co představuje omezení hospodářské soutěže, je pojem „parametry hospodářské soutěže“. Podniky soutěží tak, že zákazníkům poskytují nabídku, která je za daných okolností lákavější než nabídky alternativních dodavatelů. Přestože pro některé kupující může být nejdůležitějším faktorem cena, mohou hrát roli i další faktory. Jeden dodavatel může například nabízet kvalitnější produkt, lepší vlastnosti, větší rozmanitost, lepší servis nebo více inovací atd. Schopnost dodavatele snížit cenu nebo zlepšit vlastnosti mohou ovlivnit určité faktory, například schopnost dodavatele vyrábět danou úroveň výstupu s nižšími náklady než jeho soutěžitelé, efektivnější metody produkce a technologie, zdroje dodávek, doprava a logistika atd. Všechny tyto cenové a necenové faktory jsou souhrnně označovány jako „parametry hospodářské soutěže“.
- (65) Dohoda omezuje hospodářskou soutěž ve smyslu čl. 101 odst. 1, pokud bude mít pravděpodobně dopad na příslušné parametry hospodářské soutěže na daném trhu. Dohoda může omezovat hospodářskou soutěž, protože obsahuje výslovný nebo implicitní závazek nekonkurovat si s ohledem na jeden nebo více parametrů hospodářské soutěže, ale může také omezovat hospodářskou soutěž tím, že snižuje rivalitu mezi stranami dohody nebo snižuje rivalitu mezi nimi a třetími stranami²³. V příloze E je uveden přehled některých hlavních druhů omezení hospodářské soutěže, které se mohou vyskytovat v dohodách o udržitelnosti, společně s tím, jak by jednotlivé druhy omezení mohly být uplatňovány v praxi.
- (66) V některých případech je podstatou dohody o udržitelnosti omezení hospodářské soutěže. Například dohoda mezi skupinou soutěžících podniků, že každý z nich

²³ Pokyny k použití čl. 81 odst. 3 Smlouvy, Úř. věst. C 101, 27.4.2004, s. 97 (dále jen „pokyny k čl. 101 odst. 3 SFEU“). Odkaz na čl. 81 odst. 3 v názvu je proto, že sdělení bylo vydáno před přijetím Lisabonské smlouvy. Po přijetí Lisabonské smlouvy se článek 81 Smlouvy o založení Evropského společenství stal článkem 101 Smlouvy o fungování Evropské unie.

bude svým příslušným zákazníkům účtovat stejné ceny, patrně ze své podstaty omezí hospodářskou soutěž.

- (67) V jiných případech, ačkoli podstatou dohody o udržitelnosti není nutně omezit hospodářskou soutěž, může mít dohoda o udržitelnosti i přesto za následek omezení hospodářské soutěže. V takových případech bude to, zda dohoda o udržitelnosti pravděpodobně omezí hospodářskou soutěž, záviset na několika faktorech, včetně podílu trhu, který je dohodou o udržitelnosti dotčen, nebo na tom, zda existují jiné podniky, které by byly schopny začít produkovat konkurenční produkty. Je tomu tak proto, že pokud existuje dostatek producentů, na které se dohoda o udržitelnosti nevztahuje, budou mít zákazníci i nadále k dispozici konkurenční alternativy, a proto je nepravděpodobné, že by daná dohoda o udržitelnosti omezovala hospodářskou soutěž.
- (68) Dohoda o udržitelnosti může obsahovat více omezení hospodářské soutěže. Například iniciativa týkající se dobrých životních podmínek zvířat může obsahovat konkrétní dohodu o povinném příplatku, který se vyplácí zemědělcům splňující určitá kritéria dobrých životních podmínek zvířat (dohoda o příplatku je dohodou o složce ceny). Tato kritéria mohou zahrnovat také požadavky na velikost prostoru, který mají jednotlivá zvířata k dispozici, což by mohlo snížit počet zvířat, která lze chovat (omezení výstupu), nebo mohou specifikovat konkrétní požadavky na krmení (omezení vstupů).
- (69) Aby se na dohodu o udržitelnosti vztahoval čl. 101 odst. 1 SFEU, není důležité, kolik omezení hospodářské soutěže dohoda o udržitelnosti obsahuje, pokud obsahuje alespoň jedno omezení hospodářské soutěže.

Příklad 1: Aby pěstitelé sóji snížili znečištění a ochránili vodní systémy, chtějí v regionu přestat používat chemická hnojiva. Jelikož by to však pravděpodobně vedlo ke snížení výnosů plodin, obávají se, že pokud tuto iniciativu přijmou sami, přijdou o peníze. Proto se společně dohodnou, že přestanou používat hnojiva a že zvýší své ceny za tunu, aby si zachovali stejnou úroveň ziskovosti jako předtím.

Tato dohoda o udržitelnosti omezuje hospodářskou soutěž tím, že omezuje možnost účastníků stanovit si vlastní prodejní ceny.

Příklad 2: Skupina zemědělců, kteří chtějí přestat používat chemická hnojiva, vytvoří značku kvality pro „udržitelnou sóju“, která byla vyprodukována bez použití chemických hnojiv. V důsledku toho, že přestanou používat chemická hnojiva, se pravděpodobně sníží výnosy, a tím potenciálně klesnou příjmy jednotlivých hospodářství. Skupina proto intenzivně investuje do zvyšování povědomí spotřebitelů o značce kvality a o environmentálních přínosech odstranění chemických hnojiv, aby přesvědčila spotřebitele, že „udržitelná sója“ má větší cenu než sója vyprodukovaná pomocí chemického hnojiva. Do systému se může zapojit každý zemědělec, který pomocí certifikátu doloží, že jeho sója byla vyprodukována bez použití chemických hnojiv, a může z něj kdykoli vystoupit. Na rozdíl od příkladu 1 neexistují žádná ustanovení týkající se tvorby cen.

V tomto příkladu je nepravděpodobné, že by dohoda o udržitelnosti omezovala hospodářskou soutěž. Je možné, že pokud se do systému zapojí velký počet producentů sóji, může to vést k omezení hospodářské soutěže, což by ve skutečnosti omezilo možnost zákazníků, kteří nechtějí kupovat „udržitelnou sóju“. Pokud se však do systému zapojí pouze omezený počet producentů sóji (např. producenti, kteří představují méně než 10 % nabídky), bude jakékoli omezení hospodářské soutěže pravděpodobně nevýznamné, neboť výsledné snížení úrovně výstupu nebude významné a zákazníci budou mít i nadále alternativy, pokud nebudou ochotni nebo schopni platit více za udržitelnou sóju.

4.2 Co není omezení hospodářské soutěže

- (70) Ustanovení čl. 101 odst. 1 SFEU se nevztahuje na všechny dohody o udržitelnosti mezi soutěžiteli. Pokud takové dohody o udržitelnosti neovlivňují parametry hospodářské soutěže, jako je cena, množství, jakost, výběr nebo inovace, je nepravděpodobné, že omezí hospodářskou soutěž. Následující příklady jsou ilustrativní a nejsou vyčerpávající.
- (71) Za prvé, dohody o udržitelnosti, které se netýkají hospodářské činnosti soutěžitelů, nýbrž jejich chování na interní podnikové úrovni, pravděpodobně neomezují hospodářskou soutěž. Soutěžitelé mohou například usilovat o zlepšení celkové pověsti odvětví jako environmentálně odpovědného a za tímto účelem se mohou dohodnout na opatřeních, která vyloučí jednorázové plasty v jejich prostorách k podnikatelské činnosti, nepřekročí určitou teplotu prostředí v budovách nebo omezí počet tištěných materiálů za den.
- (72) Za druhé, dohody o udržitelnosti týkající se vytvoření databáze obsahující informace o dodavatelích, kteří mají udržitelné hodnotové řetězce, používají udržitelné procesy produkce a poskytují udržitelné vstupy, nebo o distributorech prodávajících produkty udržitelným způsobem, aniž by strany musely nakupovat od těchto dodavatelů nebo prodávat těmto distributorům, pravděpodobně neomezují hospodářskou soutěž podle čl. 101 odst. 1 SFEU.
- (73) Za třetí, dohody o udržitelnosti mezi soutěžiteli týkající se organizace osvětových kampaní v rámci celého odvětví nebo kampaní zvyšujících povědomí zákazníků o environmentální stopě jejich spotřeby, aniž by tyto kampaně představovaly společnou reklamu na konkrétní produkty, pravděpodobně neomezují hospodářskou soutěž podle čl. 101 odst. 1 SFEU.
- (74) Pokud dohoda o udržitelnosti neukládá omezení hospodářské soutěže, nepoužije se čl. 101 odst. 1 SFEU, a proto se na dohodu o udržitelnosti nebude muset vztahovat vynětí podle článku 210a. V těchto případech budou moci strany dohody o udržitelnosti volně pokračovat v provádění dohody.

5 NEZBYTNOST PODLE ČLÁNKU 210A

5.1 Úvod

- (75) Ustanovení čl. 210a odst. 1 stanoví, že čl. 101 odst. 1 SFEU se nepoužije na dohody, které se týkají produkce zemědělských produktů nebo obchodu s nimi a jejichž cílem je uplatňovat normu udržitelnosti vyšší, než stanoví právní předpisy EU nebo vnitrostátní právní předpisy, pokud tyto dohody ukládají či stanoví pouze omezení hospodářské soutěže, která jsou „nezbytná“ pro dosažení této normy. Podmínka nezbytnosti je proto jednou z podmínek, které musí hospodářské subjekty splnit, aby mohly využít vynětí podle článku 210a.
- (76) Tento oddíl vysvětluje, jak by měl být chápán pojem nezbytnosti podle článku 210a. Poskytuje pokyny, jak se podmínka nezbytnosti vztahuje na různá omezení hospodářské soutěže v závislosti na prosazovaných normách udržitelnosti. Cílem tohoto oddílu není stanovit konkrétní formy a druhy omezení, které zúčastněné strany mohou nebo nemusí přijmout ve svých dohodách o udržitelnosti, ale spíše stanovit metodiku pro posouzení okolností, za nichž by hlavní druhy omezení byly pravděpodobně nezbytné pro dosažení norem udržitelnosti, a ilustrovat tuto metodiku pomocí souboru nevyčerpávajících příkladů.
- (77) Před posouzením toho, zda je omezení hospodářské soutěže vyplývající z dohody o udržitelnosti nezbytné, musí strany nejprve zjistit, zda omezení hospodářské soutěže existuje (jak je vysvětleno v předchozím oddílu). Pokud daná dohoda o udržitelnosti neomezuje hospodářskou soutěž, není třeba se nezbytností zabývat. V těchto případech mohou hospodářské subjekty přímo přistoupit k provádění dohody o udržitelnosti.
- (78) V neposlední řadě se nezbytnost omezení hospodářské soutěže podle článku 210a musí posuzovat ve vztahu k dosažení normy upřesněné v dohodě o udržitelnosti. Dosažení normy udržitelnosti by mohlo znamenat buď produkci zemědělských produktů, nebo obchodování s nimi v souladu s touto normou.

5.2 Pojem nezbytnosti

- (79) Pojem nezbytnosti se již používá v právu EU v oblasti hospodářské soutěže. Ustanovení čl. 101 odst. 3 SFEU stanoví, že zákaz uvedený v čl. 101 odst. 1 SFEU může být prohlášen za neúčinný v případě dohod, které pomáhají zlepšit výrobu nebo distribuci výrobků nebo napomáhají technickému nebo hospodářskému pokroku, přičemž vyhrazují spotřebitelům přiměřený podíl na výhodách z toho vyplývajících, a které: i) neukládají omezení, jež *nejdou* k dosažení těchto cílů *nezbytná* a ii) neumožňují příslušným podnikům vyloučit hospodářskou soutěž ve vztahu k podstatné části produktů tímto dotčených.
- (80) Pojem nezbytnosti podle čl. 101 odst. 3 SFEU je blíže vysvětlen v pokynech k čl. 101 odst. 3 a v judikatuře Soudního dvora Evropské unie.
- (81) Vzhledem k podobnému znění článku 210a a čl. 101 odst. 3 SFEU je test pro určení toho, zda je omezení nezbytné podle čl. 101 odst. 3 SFEU, užitečným výchozím bodem pro tyto pokyny k článku 210a. Nicméně, jak bude vysvětleno

níže, mezi oběma články existují určité klíčové rozdíly, v jejichž důsledku se nutně liší i norma týkající se nezbytnosti.

- (82) Pokyny k čl. 101 odst. 3 SFEU stanoví dvoustupňový test pro určení, zda je omezení hospodářské soutěže nezbytné. Zatímco v prvním kroku testu se zkoumá, zda je samotná *dohoda* (tj. dohoda, na kterou se vztahuje čl. 101 odst. 1 SFEU) přiměřeně nutná k dosažení efektivnosti, kterou dohoda vytváří, ve druhém kroku se posuzuje, zda jsou *jednotlivá omezení* hospodářské soutěže, která z dohody vyplývají, rovněž přiměřeně nezbytná k dosažení této efektivnosti.
- (83) Ačkoli se dvoustupňový test používá i při posuzování nezbytnosti podle článku 210a, nelze tento test použít stejným způsobem jako dvoustupňový test podle čl. 101 odst. 3 SFEU. Spolunormotvůrci EU (tj. Parlament EU a Rada EU) přijali článek 210a, aby vytvořili rámec vylučující použití čl. 101 odst. 1 SFEU²⁴. Vzhledem k významu dosažení určitých norem udržitelnosti v oblasti zemědělství se spolunormotvůrci EU domnívali, že dohoda o udržitelnosti by měla splňovat jiné podmínky, než jaké jsou vyžadovány pro využití osvobození podle čl. 101 odst. 3 SFEU, aby mohla využít vynětí podle článku 210a. Vynětí podle článku 210a například nevyžaduje, aby strany dohody zajistily, že spotřebitelé obdrží spravedlivý podíl na výhodách plynoucích z předmětné dohody o udržitelnosti, jako je tomu v případě čl. 101 odst. 3 SFEU. Proto je norma pro kontrolu posouzení povahy a intenzity omezení hospodářské soutěže podle článku 210a jiná než podle čl. 101 odst. 3 SFEU. To mimo jiné znamená, že podle článku 210a mohou být omezení, která by byla považována za závažná omezení podle čl. 101 odst. 1 SFEU (například dohody o stanovení cen nebo snížení výstupu), považována za „nezbytná“, pokud jsou splněny níže uvedené podmínky, zatímco taková omezení by pravděpodobně nesplňovala podmínky čl. 101 odst. 3 SFEU.

5.3 Krok 1 – Nezbytnost dohody o udržitelnosti

- (84) V prvním kroku testu nezbytnosti podle čl. 101 odst. 3 SFEU se zkoumá, zda je dohoda o udržitelnosti jako taková přiměřeně nutná k dosažení efektivnosti, kterou dohoda vytváří. Analogicky podle článku 210a se v prvním kroku posuzuje, zda je dohoda o udržitelnosti přiměřeně nutná k dosažení prosazované normy udržitelnosti. To znamená, že dosažení normy udržitelnosti by mělo být „specifické“ pro danou dohodu. Co to v praxi znamená, je vysvětleno v tomto oddílu věnovaném „kroku 1“.
- (85) Obecně lze říci, že povaha článku 210a předpokládá, že dohoda o udržitelnosti bude obsahovat jedno nebo více ustanovení. Každá dohoda o udržitelnosti by měla obsahovat přinejmenším ustanovení, podle něhož by hospodářské subjekty souhlasily s tím, že budou společně uplatňovat normu udržitelnosti, která je vyšší než povinná unijní nebo vnitrostátní pravidla. Kromě dohody o normě udržitelnosti může být třeba, aby se hospodářské subjekty dohodly v jedné nebo více dalších záležitostech souvisejících se zemědělskou produkcí nebo obchodem zemědělskými produkty, aby mohly normu udržitelnosti účinně vyvíjet nebo

²⁴ Podle článku 42 SFEU se ustanovení kapitoly Smlouvy týkající se pravidel hospodářské soutěže použijí na zemědělskou produkci a obchod zemědělskými produkty pouze v rozsahu, který vymezí Evropský parlament a Rada EU.

provádět. Tato ustanovení by se mohla týkat parametrů hospodářské soutěže, například ceny, za kterou se produkt prodává, ceny vstupů potřebných k jeho produkci, množství produktu, které by se vyprodukovalo, způsobu distribuce nebo prodeje produktu, certifikace produktu atd.

- (86) Při posuzování nezbytnosti dohody o udržitelnosti je třeba posuzovat každé ustanovení dohody samostatně. Například zatímco pro určitou dohodu o udržitelnosti by mohla být ustanovení o ceně přiměřeně nutná pro dosažení dané normy udržitelnosti, další ustanovení (např. o výstupu) by přiměřeně nutná být nemusela. Je tomu tak buď proto, že problém, kterým se má ustanovení o výstupu zabývat, mohou strany účinně vyřešit jednostranně, a nikoli prostřednictvím spolupráce, nebo proto, že ustanovení, která méně omezují hospodářskou soutěž, by se rovněž účinně zabývala posuzovaným problémem.
- (87) Hospodářské subjekty se nicméně musí zabývat dohodou o udržitelnosti jako celkem, aby posoudily, zda provádění jednotlivých ustanovení jako celku dosahuje dané normy udržitelnosti. To je dále popsáno v oddílech 5.3.1 a 5.3.2.
- (88) Kromě toho, čím zanedbatelnějšího zlepšení normy udržitelnosti mají hospodářské subjekty v úmyslu dosáhnout (ve srovnání s tím, co již stanoví právní předpisy EU nebo vnitrostátní právní předpisy), tím méně pravděpodobné bude, že by hospodářské subjekty musely spolupracovat nebo že by zvolená omezení musela být závažnější povahy nebo intenzity.

Příklad 1: Producenti hroznů pracující s nízkými maržemi, kteří se nacházejí v určitém regionu, se společně rozhodnou snížit používání chemických pesticidů o 52 %, zatímco zákonem stanovená norma vyžaduje pouze 50% snížení. Rozhodnou se, že tohoto snížení dosáhnou nákupem ekologických pesticidů. Dodatečné náklady, které producentům vznikají při nákupu ekologických pesticidů, jsou o něco vyšší než náklady, které by jinak vynaložili na nákup chemických pesticidů. Pro dosažení normy se producenti společně dohodnou na pevné ceně, kterou by účtovali za udržitelnější hrozny. Vzhledem k tomu, že ekologické pesticidy jsou o něco dražší a že producenti pracují s nízkými maržemi, a nemají tedy motivaci nést tyto náklady individuálně, bude pravděpodobně nutná spolupráce. Kolektivní dohoda o účtování pevných cen na navazujících trzích však vzhledem k zanedbatelnému zlepšení z hlediska udržitelnosti, které je cílem dohody, pravděpodobně nebude nutná. Přestože by dohoda o pevné ceně poskytla producentům dostatečnou odměnu a zajistila dosažení normy, zdá se, že existuje méně omezující alternativa. V tomto případě se pouhá dohoda o kolektivním snížení používání pesticidů o další 2 % jeví jako nejméně omezující způsob, jak dosáhnout normy, a to vzhledem k tomu, že dodatečné náklady na nákup ekologických pesticidů jsou malé a že by je nesli všichni producenti v regionu. Tím by se předešlo situaci, kdy by někteří producenti přestali být z důvodu dodatečných nákladů konkurenceschopnými.

Příklad 2: Aby se zlepšily životní podmínky kuřat chovaných na maso, zavazují se producenti provádět každoroční kontroly kvality vody, kterou kuřata konzumují. Cílem kontrol je posoudit úroveň kontaminujících látek ve vodě, jako jsou těžké kovy a chemické látky, a v případě zjištění nadměrných úrovní těchto

látek je řešit. Podle dohody musí producenti provádět kontroly sami pomocí zařízení, které je cenově dostupné, musí být zakoupeno pouze jednou a nevyžaduje při používání vědecké znalosti. Neexistuje žádná konkrétní norma EU ani vnitrostátní norma, která by stanovovala provádění takových kontrol, kromě obecného požadavku, aby zvířata dostávala pitnou vodu. V důsledku každoročních kontrol vody se mírně zvyšují výrobní náklady. Producenti drůbeže se proto dohodnou na závazcích výhradního nákupu drůbežího masa odběrateli, aby získali dodatečné náklady zpět tím, že budou mít jistotu, že jejich produkce bude koupena. Potřeba spolupráce producentů drůbeže není pravděpodobně nutná vzhledem k tomu, že zlepšení z hlediska dobrých životních podmínek zvířat se jeví jako zanedbatelné. Každý producent by mohl účinně dosáhnout normy sám, protože producenti nepotřebují znalosti nebo odbornost jiných producentů. Mimoto by jednotlivý producent mohl dosáhnout normy udržitelnosti, aniž by mu vznikly významné dodatečné náklady, které by ho jinak znevýhodnily oproti ostatním producentům, kteří by tuto normu rovněž prováděli. Navíc, i kdyby byla spolupráce považována za nutnou, je nepravděpodobné, že by se producenti museli s odběrateli dohodnout na závazcích výhradního nákupu, vzhledem k relativně nízkým nákladům, které by producenti vynakládali na testování kvality vody.

- (89) V neposlední řadě je nezbytnost omezení třeba posoudit ve vlastním kontextu, v němž se dohoda o udržitelnosti uskutečňuje, s přihlédnutím ke struktuře trhu, ekonomickým rizikům spojeným s dohodou o udržitelnosti a motivacím stran. Čím nejistější je dosažení normy udržitelnosti, na kterou se dohoda vztahuje, tím pravděpodobnější je, že omezení hospodářské soutěže může být nezbytné k zajištění toho, aby bylo normy dosaženo.

5.3.1 *Lze normy udržitelnosti dosáhnout i individuálním jednáním?*

- (90) Aby bylo možné posoudit, zda je dohoda o udržitelnosti přiměřeně nutná k dosažení normy udržitelnosti, je zapotřebí posoudit, zda je možné, aby strany dosáhly normy udržitelnosti samy, individuálním jednáním, a nikoli prostřednictvím spolupráce. Hospodářské subjekty tudíž musí určit, proč potřebují spolupracovat a co by jim bránilo dosáhnout normy samostatně. Při tomto posuzování musí vzít v úvahu tržní podmínky a realitu podnikání, jimž čelí a které jsou významné pro dosažení dotčené normy udržitelnosti. V případech, kdy by normy udržitelnosti mohlo být dosaženo individuálním jednáním, ale hospodářské subjekty by jí mohly dosáhnout rychleji a s nižšími náklady a menším úsilím prostřednictvím spolupráce, může být spolupráce k dosažení normy přiměřeně nutná, ačkoli by hospodářské subjekty i přesto musely zajistit, aby případná omezení hospodářské soutěže obsažená v dohodě byla též nezbytná, jak je vysvětleno v oddíle 5.4.2.
- (91) Pokud například producenti zemědělských produktů nejsou schopni dosáhnout normy udržitelnosti, protože jim v dané oblasti chybí potřebné zkušenosti nebo znalosti, pak by mohla být nezbytná spolupráce s dalšími hospodářskými subjekty na různých úrovních zemědělsko-potravinového řetězce, které takové zkušenosti nebo znalosti mají. Pokud by však producenti zemědělských produktů mohli tyto

znalosti snadno získat sami bez větších časových nebo finančních investic, je nepravděpodobné, že budou muset spolupracovat, aby normy dosáhli.

- (92) Podobně v případě, že producenti zemědělských produktů nemají motivaci platit nutné náklady nebo investovat do infrastruktury potřebné k dosažení normy udržitelnosti, protože by nebyli schopni tyto náklady nebo tuto investici získat zpět, nebo nemohou tyto náklady nebo investice vynaložit sami, by pro dosažení normy udržitelnosti mohla být nezbytná spolupráce s dalšími hospodářskými subjekty na různých úrovních zemědělsko-potravinového řetězce, které jsou ochotny dosažení normy udržitelnosti spolufinancovat. Pokud naopak dosažení normy udržitelnosti vyžaduje investici, jejíž výše podstatně nenavyšuje sezónní nebo roční investice, které by jinak producenti vynaložili na svou běžnou produkci, pak by spolupráce mezi producenty nemusela být nezbytná.
- (93) Pokud jsou navíc produkce produktu nebo obchodování s ním udržitelnějším způsobem ziskové pouze v případě, že se udržitelně produkuje více produktů nebo se udržitelně obchoduje s více produkty, pak lze považovat za nezbytnou dohodu mezi hospodářskými subjekty, že všechny budou daný produkt produkovat nebo s ním obchodovat udržitelně. Příkladem by bylo používání log/značek k identifikaci produktů, které splňují určité požadavky na udržitelnost, čímž se získá větší důvěra spotřebitelů, nebo používání platformy umožňující producentům sdílet inovativní zařízení a náklady na nákup/údržbu takového zařízení, aby mohli produkovat udržitelnějším způsobem. V prvním případě platí, že čím více lidí produkuje udržitelným způsobem a používá příslušné logo, tím vyšší je pravděpodobnost, že maloobchodníci a spotřebitelé budou toto logo vnímat jako důvěryhodné, což následně zvýší potenciální ekonomickou návratnost pro producenty, kteří prodávají produkty s tímto logem. V druhém případě platí, že čím více producentů souhlasí s využíváním platformy a zpřístupněním svého zařízení ostatním, tím je účast na platformě pro každého jednotlivého producenta výhodnější.
- (94) Mohou nastat situace, kdy hospodářské subjekty musí spolupracovat, protože by jinak hrozilo, že bez spolupráce by každý z nich vynaložil značné zdroje a čas na vývoj různých metod produkce, aby dosáhl normy udržitelnosti.
- (95) Naproti tomu mohou nastat situace, v nichž společný vývoj metody produkce nevytváří efektivnost a v nichž individuální vývoj metody produkce producentem samostatně vytváří větší přidanou hodnotu tím, že v důsledku soutěže s jinými hospodářskými subjekty dosahuje normy rychleji. Mohou také nastat situace, kdy by spolupráce neumožnila hospodářským subjektům dosáhnout normy udržitelnosti s výrazně nižšími investicemi do potřebného času nebo zdrojů ve srovnání s tím, kdy by normy dosahovali individuálně. V takových situacích nemusí být spolupráce považována za nezbytnou.
- (96) Mohou také nastat situace, kdy hospodářské subjekty budou muset spolupracovat, aby se účinně vypořádaly s nedostatkem informací, které spotřebitelé mají o vlastnostech výrobků, které kupují, v oblasti udržitelnosti. Individuální opatření nemusí být schopna účinně upozornit spotřebitele na tuto problematiku a přesvědčit je, aby kupovali udržitelnější produkty. Individuální opatření však

mohou postačovat v případech, kdy existuje nevyužitá poptávka spotřebitelů po udržitelnějším produktu, ale existence přínosů udržitelnosti není dostatečně jasně prezentována u produktů produkovaných jednotlivými producenty a tyto informace může snadno poskytovat každý producent samostatně.

- (97) Pokud by hospodářský subjekt jednající individuálně byl znevýhodněn tím, že by jako první hráč na trhu přijal metodu k dosažení normy udržitelnosti, může být nutná spolupráce, aby se zabránilo tomu, že soutěžitelé využijí investice prvního subjektu. Jinak by totiž mohli jednoduše zavést metodu vyvinutou prvním subjektem, aniž by jim vznikly jakékoli náklady. Pokud by však první subjekt mohl předejít parazitujícímu chování pomocí práv duševního vlastnictví, která by zabránila soutěžitelům používat tuto metodu, aniž by mu poskytli náhradu, mohla by být spolupráce hospodářských subjektů za účelem dosažení normy zbytečná.
- (98) Hospodářský subjekt jednající individuálně by také mohl být znevýhodněn jako první na trhu, pokud by chtěl produkovat udržitelnější produkt, jehož cena by byla výrazně vyšší než cena neudržitelné alternativy. V takovém případě by mohl mít hospodářský subjekt potíže s uvedením udržitelnějšího produktu na trh, protože jeho zákazníci působící v navazujícím řetězci by nemuseli mít motivaci nabízet konečným spotřebitelům produkt s vyšší cenou, jelikož tito spotřebitelé by pravděpodobně nadále kupovali levnější alternativu. Tím by se vstup udržitelného produktu na trh stal nepravděpodobným. V takovém případě by mohla být nutná spolupráce mezi hospodářskými subjekty, aby bylo zajištěno, že alespoň někteří spotřebitelé budou kupovat udržitelnější produkt, a tím bude dosaženo normy.
- (99) Kromě určení důvodu, proč by musely spolupracovat, musí mít hospodářské subjekty na paměti, že pokud se dohoda o udržitelnosti týká normy udržitelnosti, za jejíž dosažení by jednotlivě dostávaly odměnu nebo dotace od orgánu veřejné správy, je třeba pečlivě posoudit nezbytnost spolupráce pro dosažení dané normy. Pokud na jedné straně dotyčná odměna nebo dotace postačuje k tomu, aby hospodářské subjekty vynaložily výdaje nezbytné k dosažení normy udržitelnosti samy, nemusí za účelem jejího dosažení spolupracovat. Na druhou stranu, pokud odměna nebo dotace pokrývá pouze část nákladů, které by bylo třeba vynaložit na dosažení normy udržitelnosti, může být nutné, aby hospodářské subjekty spolupracovaly na pokrytí zbývajících nákladů.
- (100) V některých situacích mohou spotřebitelé přikládat vyšší hodnotu produktům, které jsou udržitelnější povahy, a mohou být ochotni za ně zaplatit vyšší cenu než za méně udržitelné alternativy. V takových případech může být spolupráce mezi hospodářskými subjekty za účelem dosažení normy udržitelnosti zbytečná, protože mohou být schopny financovat nutné investice do produkce nebo obchodování s udržitelnějšími produkty tím, že budou spotřebitelům účtovat vyšší ceny.

5.3.2 *Nezbytnost ustanovení dohody o udržitelnosti*

- (101) Poté, co si strany dohody o udržitelnosti ověří, že normy udržitelnosti nemohou dosáhnout individuálním jednáním, budou muset zvážit, zda různá ustanovení dohody, např. týkající se ceny, výstupu, inovací, distribuce atd., omezují

hospodářskou soutěž, a pokud ano, zda jsou pro dosažení normy udržitelnosti nezbytná. V tomto prvním kroku testu nezbytnosti podle článku 210a musí hospodářské subjekty porovnat druhy ustanovení, na kterých se dohodly (např. cena versus certifikace). Posouzení nezbytnosti omezení hospodářské soutěže vyplývajících z ustanovení (např. stanovení ceny versus cenová přírážka) se provádí ve druhém kroku testu podle článku 210a.

- (102) Aby bylo možné pochopit, zda je určité ustanovení pro dosažení normy udržitelnosti nezbytné, musí strany dohody o udržitelnosti v praxi identifikovat problémy, které jim v dosažení této normy brání. U každého takového problému musí hospodářské subjekty posoudit, jaké by bylo vhodné opatření k jeho vyřešení, aby bylo dosaženo předmětné normy udržitelnosti. Mohou nastat situace, kdy existují alternativní ustanovení, která by mohla být vhodná pro řešení daného problému, aby bylo možné dosáhnout normy. Pokud existuje možnost volby mezi dvěma nebo více takovými ustanoveními, je nezbytným ustanovením to, které nejméně omezuje hospodářskou soutěž. Mohou také nastat situace, kdy jsou dvě nebo více vhodných ustanovení stejně omezující a/nebo kdy určení nejméně omezujícího ustanovení může být velmi složité; v takovém případě si hospodářské subjekty mohou vybrat, které ustanovení použijí, pokud splní ostatní prvky testu nezbytnosti podle oddílu 5.4.

- (103) Hospodářské subjekty mohou čelit například následujícím problémům:

- (a) Pokud se problém týká nedostatečné důvěry spotřebitelů v normu udržitelnosti, mohou být v závislosti na konkrétních okolnostech případu k řešení tohoto problému vhodná určitá ustanovení. To může zahrnovat ustanovení vyžadující používání nezávislého systému certifikace a vytvoření loga/značky a/nebo ustanovení o společné propagaci a obchodním využití produktů. Naproti tomu ustanovení týkající se ceny placené producentům nebo objemu produkce, která je k dispozici zákazníkům v navazujícím řetězci, by pravděpodobně nebylo vhodné, protože by nezvýšilo důvěru spotřebitelů v normu udržitelnosti.

Pokud jsou obě výše uvedená potenciálně vhodná ustanovení jedinými vhodnými možnostmi řešení otázky důvěry spotřebitelů, je pravděpodobné, že ustanovení o používání nezávislého systému certifikace a vytvoření loga/značky bude tím, které nejméně omezuje hospodářskou soutěž, a bude tedy nezbytné.

- (b) Pokud se problém týká nedostatečných znalostí a zkušeností ohledně metod udržitelnější produkce, mohou být v závislosti na konkrétních okolnostech případu k řešení tohoto problému vhodná určitá ustanovení. Může se jednat o ustanovení týkající se výměny informací o metodách produkce (např. používání určitých vstupů nebo zařízení atd.), ustanovení týkající se sdílení určitých činností, infrastruktury, zařízení atd. nebo ustanovení týkající se provádění společných činností v oblasti vývoje a výzkumu. Naproti tomu ustanovení týkající se objemu produktů, které mohou být vyprodukovány, nebo distribuce či propagace produktů by pravděpodobně neřešilo danou

problematiku vhodným způsobem, protože by nezvýšilo znalosti nebo zkušenosti hospodářských subjektů, které chtějí produkovat udržitelněji.

Pokud jsou tři výše uvedená potenciálně vhodná ustanovení jediná, která jsou k dispozici pro řešení problému nedostatku znalostí a zkušeností v oblasti produkce, je pravděpodobné, že ustanovení o společném výzkumu a vývoji je to, které nejméně omezuje hospodářskou soutěž, a je tedy nezbytné. Pokud jsou ustanovení ohledně výměny informací o metodách produkce a sdružování činností jedinými dvěma potenciálně vhodnými ustanoveními, je třeba provést podrobné posouzení okolností případu. Bez těchto informací nelze určit, které ustanovení by bylo nejméně omezující.

- (c) Pokud se problém týká nejasností ohledně obchodního využití produktu (nejasností ohledně objemů, které lze prodat), mohou být v závislosti na konkrétních okolnostech případu k řešení tohoto problému vhodná určitá ustanovení. Patří mezi ně ustanovení týkající se závazků odběru ze strany některých zákazníků (např. nákup minimálního množství produktů ročně) a/nebo ustanovení, která stanoví zvláštní distribuční ujednání mezi producenty nebo mezi producenty a jejich zákazníky (přidělování zákazníků, výhradnost dodávek nebo nákupů). Naproti tomu ustanovení týkající se ceny, za kterou mohou být produkty dále prodávány v navazujících řetězcích, nebo ustanovení o zastavení produkce alternativních neudržitelných produktů by pravděpodobně nebylo vhodné, protože řeší jiné otázky než nejasností z hlediska objemu obchodního využití.

Pokud jsou dvě výše uvedená potenciálně vhodná ustanovení (závazky odběru a distribuční ujednání) jediná, která řeší otázku nejasností ohledně objemů obchodního využití, je třeba provést podrobné posouzení okolností případu. Bez těchto informací nelze určit, které ustanovení by bylo nejméně omezující.

- (d) Pokud se problém týká pokrytí dodatečných nákladů vzniklých při plnění normy, mohou být v závislosti na konkrétních okolnostech případu k řešení tohoto problému vhodná určitá ustanovení. Ta mohou zahrnovat ustanovení týkající se určitých plateb nebo cenových závazků odběratelů nebo závazků k nákupu minimálního objemu produktů. Naproti tomu ustanovení zakazující vývoj jiných udržitelných nebo neudržitelných produktů by pravděpodobně nebylo vhodné, protože by přímo nesnižovalo náklady na produkci v souladu s danou normou udržitelnosti.

Pokud jsou dvě výše uvedená potenciálně vhodná ustanovení (závazky odběratelů ohledně plateb/ceny a závazky k nákupu minimálního objemu produktů) jediná, která řeší otázku pokrytí dodatečných nákladů vzniklých plněním normy udržitelnosti, je třeba provést podrobné posouzení okolností případu. Bez těchto informací nelze určit, které ustanovení by bylo nejméně omezující.

- (e) Pokud se problém týká nedostatku znalostí spotřebitelů o hodnotě přidané produkcí nebo prodejem produktu udržitelnějším způsobem, může být k řešení tohoto problému vhodné ustanovení týkající se společné propagace produktu producenty nebo následnými zákazníky. Naproti tomu ustanovení týkající se přidělování zákazníků nebo trhů by pravděpodobně nebylo

vhodné, protože by nemělo žádný pozitivní vliv na znalosti spotřebitelů o přidané hodnotě udržitelnější produkce nebo prodeje.

Pokud v této situaci existuje pouze jedno ustanovení (společná propagace) vhodné pro řešení dané otázky, je rovněž považováno za nejméně omezující, a tedy nezbytné ustanovení.

- (f) Pokud se problém týká znevýhodnění vyplývajícího z převzetí iniciativy (z hlediska hospodářské soutěže s méně udržitelnými alternativními produkty, které jsou levnější), mohou být v závislosti na konkrétních okolnostech případu k řešení tohoto problému vhodná určitá ustanovení. Patří mezi ně ustanovení týkající se společné propagace udržitelnějšího produktu, ustanovení týkající se závazku maloobchodníků nakupovat určitý podíl svých požadavků od producentů udržitelnějšího produktu (jako procento všech udržitelných produktů) nebo ustanovení týkající se závazku určitého počtu maloobchodníků nakupovat potřebné zboží výhradně od producentů udržitelnějšího produktu. Naproti tomu ustanovení o výměně informací o produkci producentů pravděpodobně nebude vhodné, protože neřeší otázku související s nahrazením při prodeji produktů.

Pokud jsou tři výše uvedená ustanovení (o společné propagaci, o minimálních nákupech a o výhradních nákupech) jedinými vhodnými ustanoveními pro řešení problému znevýhodnění vyplývajícího z převzetí iniciativy z hlediska hospodářské soutěže s méně udržitelnými alternativními produkty, které jsou levnější, je pravděpodobně nejméně omezujícím (a tedy nezbytným) ustanovení týkající se společné propagace udržitelnějšího produktu. Pokud jsou ustanovení o minimálních nákupech maloobchodníků a o výhradních nákupech maloobchodníků jedinými vhodnými možnostmi, je pravděpodobné, že ustanovení o minimálních nákupech je nejméně omezující, a tudíž nezbytné.

- (104) Při výše uvedeném posuzování musí hospodářské subjekty zvážit realistické, a nikoli pouze hypotetické alternativy ustanovení, která by mohla dosáhnout normy udržitelnosti.
- (105) Pokud hospodářské subjekty zvolí mezi alternativními ustanoveními to, které: i) není vhodné pro řešení daného problému, který jim brání v dosažení dané normy udržitelnosti, a/nebo ii) není ve srovnání s ostatními nejméně omezující, jimi zvolené konkrétní ustanovení by bylo shledáno neslučitelným s článkem 210a, a tudíž by nespadlo do působnosti vynětí. Pokud dohoda o udržitelnosti obsahuje i jiná ustanovení, která se zabývají jinými otázkami, jež hospodářským subjektům brání v dosažení normy udržitelnosti, mohou být tato ustanovení i přesto nezbytná, a tudíž se na ně může vztahovat článek 210a, pokud sama o sobě, bez použití ustanovení, které by bylo prohlášeno za neplatné, dosahují dané normy udržitelnosti.
- (106) V neposlední řadě musí mít hospodářské subjekty na paměti, že ustanovení, která omezují volný pohyb zboží nebo služeb, a rozdělují tak vnitřní trh EU, nejsou v zásadě považována za nezbytná podle článku 210a.

5.4 Krok 2 – Nezbytnost omezení hospodářské soutěže

- (107) Pokud je uzavření dohody o udržitelnosti přiměřeně nutné pro dosažení dané normy udržitelnosti, je pak třeba určit, zda je pro dosažení normy udržitelnosti nezbytné každé omezení hospodářské soutěže uložené dohodou.
- (108) Pro účely článku 210a je omezení hospodářské soutěže nezbytné pro dosažení normy udržitelnosti, pokud je toto omezení přiměřeně nutné pro dosažení předmětné normy udržitelnosti. To zase závisí jak na povaze omezení, tak na jeho intenzitě.

5.4.1 Povaha omezení

- (109) Myšlenka povahy omezení souvisí s parametrem hospodářské soutěže, který je omezen ustanovením (ustanoveními) dohody o udržitelnosti (jako je cena, výstup, kvalita, výběr nebo inovace). V prvním kroku se analýza zaměřila na to, zda je daný druh ustanovení vhodný k řešení překážky pro dosažení normy udržitelnosti a zda existují alternativní ustanovení, která by daný problém vhodně řešila méně omezujícím způsobem. Naproti tomu ve druhém kroku se analýza zaměřuje na to, zda je omezení hospodářské soutěže obsažené v každém ustanovení dohody o udržitelnosti nejméně omezující při dosahování předmětné normy.
- (110) Určení „povahy“ omezení vyžaduje zvážení: i) způsobu, jakým je konkrétní parametr hospodářské soutěže omezen prostřednictvím jednotlivého ustanovení, a ii) toho, zda existuje realistická méně omezující alternativa. Taková realistická alternativa by měla být schopna dosáhnout požadované normy udržitelnosti s méně negativním dopadem na hospodářskou soutěž. Strany dohody o udržitelnosti musí zvolit takové omezení, které bude mít co nejmenší negativní dopad na hospodářskou soutěž a zároveň bude dosahovat normy udržitelnosti.
- (111) Pokud ustanovení souvisí s cenami, může posouzení povahy omezení vyžadovat, aby hospodářské subjekty zvolily, zda se dohodnou na omezení ve formě stanovení cen, stanovení minimálních cen, cenové přírážky nebo nějakého jiného omezení stanovování cen. Pokud by například plnění normy udržitelnosti znamenalo pro hospodářské subjekty náklady, které lze snadno oddělit od ostatních nákladů, které by jim běžně vznikaly, může být cenová přírážka vhodným omezením. Je to proto, že cenová přírážka by odrážela náklady, které hospodářským subjektům vznikají v souvislosti s plněním normy udržitelnosti, aniž by ovlivnila ostatní náklady, které by jim vznikly nezávisle na této normě.
- (112) Příkladem by v tomto ohledu bylo ustanovení, které vyžaduje platbu určité částky jako náhrady pro producenty kuřat za používání ekologického krmiva namísto obvyklého. Alternativou k tomuto ustanovení by mohlo být stanovení ceny, za kterou mohou zpracovatelé nakupovat kuřata, na úrovni, která producentům nahradí dodatečné náklady spojené s používáním ekologického krmiva. V tomto případě by stanovení ceny, za kterou mohou zpracovatelé nakupovat kuřata, bylo pravděpodobně více omezující než dohoda o dodatečné platbě, která je oddělena od nákupní ceny. Toto omezení totiž ovlivňuje pouze jednu složku celkové ceny placené za drůbeží maso, a ponechává tak prostor pro hospodářskou soutěž v ostatních složkách, které určují celkovou cenu kuřat (např. infrastruktura, obhospodařování půdy, zásobování vodou, elektřina atd.). Pokud by naopak dosažení normy udržitelnosti znamenalo dodatečné náklady v celém procesu

produkce, může být stanovení ceny, za kterou jsou producenti schopni kuřata nakupovat, přiměřeně nutné. To může být například případ, kdy se norma udržitelnosti týká celkově vyšších požadavků na dobré životní podmínky kuřat, které zahrnují poskytování udržitelnějšího krmiva, více prostoru v klecích, více času stráveného venku atd.

- (113) V případě ustanovení, které se týká toho, kolik ze svých požadavků odběratelé získají od producentů, kteří jsou stranou dohody o udržitelnosti, může posouzení povahy omezení vyžadovat, aby se hospodářské subjekty rozhodly, zda se dohodnou na požadavcích na nákup minimálních objemů oproti požadavkům na nákup pevného podílu objemu, nebo na nějakém jiném nákupním závazku. Pokud producenti potřebují mít jistotu, že jsou schopni prodat dostatečné množství svých produktů, aby byli schopni pokrýt své náklady, ale neznají přesný potřebný objem, mohla by být dohoda o minimálních objemech nejméně omezujícím ustanovením pro dosažení normy udržitelnosti. Například pokud je cílem normy udržitelnosti snížit antimikrobiální rezistenci zákazem používání antimikrobiálních látek a používáním alternativ (např. vakcín, probiotik, prebiotik atd.) při chovu kachen, budou producenti možná muset zajistit, že budou schopni prodat minimální množství kachního masa ročně, aby pokryli dodatečné náklady vyplývající z používání alternativ k antimikrobiálním látkám. Pokud je však množství masa, které lze zpracovat, omezené, může být přiměřeně nutné stanovit přesné nebo maximální množství s cílem zajistit, že veškeré vyprodukované kachní maso bude účinně zpracováno.

5.4.2 *Intenzita omezení*

- (114) Určení intenzity omezení zahrnuje posouzení kvantitativní úrovně omezení (ceny, výstupu a případně kvality, výběru a inovací) a doby trvání omezení.

5.4.2.1 Kvantitativní úroveň omezení

- (115) Pojem kvantitativní úrovně omezení se vztahuje k míře, v jaké může dané omezení ovlivnit příslušné parametry hospodářské soutěže. Kvantitativní úroveň omezení bude nezbytná, pokud by dohoda o nižší úrovni omezení snížila pravděpodobnost, že strany dosáhnou normy udržitelnosti.
- (116) Pokud by dané omezení přímo nebo nepřímo vedlo ke koordinovanému zvýšení nebo snížení cen, měla by se analýza zaměřit na to, jaká by byla úroveň zvýšení nebo snížení cen, která by byla přiměřeně nutná, aby hospodářské subjekty byly schopny dosáhnout dané normy udržitelnosti. Tato analýza by měla zahrnovat řadu různých faktorů, jako jsou: i) investiční a jiné náklady, které hospodářským subjektům vzniknou účastí na dohodě, a pravděpodobnost, že se jim tyto náklady vrátí; ii) míra jistoty, že dohoda o udržitelnosti bude z obchodního hlediska úspěšná; iii) a pravděpodobná návratnost investice ve srovnání s jinými investičními alternativami. Vzhledem k tomu, že analýza bude záviset na řadě nejistých faktorů, nelze od hospodářských subjektů očekávat, že vypočítají přesnou cenovou úroveň, při níž by byly schopny dosáhnout normy udržitelnosti. V případě pochybností mezi dvěma odhady je proto přípustné zohlednit dostatečně vysokou návratnost investic, aby byly hospodářské subjekty motivovány k dosažení normy. Pokud však konečný výsledek výpočtu ceny podle dohody není přiměřeně úměrný nákladům a rizikům spojeným s prováděním

dohody, je nepravděpodobné, že by omezení splňovalo tento krok analýzy nezbytnosti.

Příklad: Maloobchodníci vidí, že po jahodách bez pesticidů je poptávka, ale zároveň za ně spotřebitelé nejsou ochotni platit více než za běžné jahody. Producenti v daném regionu nadále používají pesticidy, protože produkce jahod bez pesticidů by vyžadovala další investice do zařízení a vytvářela by dodatečné náklady na pracovní sílu. Navíc i v případě, že producenti vynaloží tyto dodatečné náklady, existuje riziko, že větší část jahod, které vyprodukují, bude mít kazy, takže je spotřebitelé odmítnou koupit. Skupina producentů a maloobchodníků vyvíjí iniciativu, v jejímž rámci maloobchodníci souhlasí s tím, že budou zúčastněným zemědělcům platit navíc 0,70 EUR za kilogram jahod bez pesticidů. Dodatečná platba vychází ze studie, která zjistila, že: 1) dodatečné mzdové náklady na produkci jahod bez pesticidů činily v průměru 0,30–0,50 EUR na kilogram; 2) producenti by mohli získat zpět své investice do zařízení do pěti let s příplatkem 0,10 EUR za kilogram; 3) kazy se pravděpodobně týkají 10–20 % sklizně a 4) producenti by mohli získat rovnocennou návratnost investic ve výši 0,60 EUR na kilogram přechodem na jinou směs pesticidů, aniž by se zvýšilo riziko kazů. Ačkoli je dodatečná platba ve výši 0,70 EUR za kilogram vyšší než částka 0,40–0,60 EUR za kilogram, která by byla nutná k získání zvýšených mzdových nákladů a investic zpět, je tato částka pravděpodobně přiměřeně nutná s přihlédnutím k riziku ztrát způsobených kazivostí a ke skutečnosti, že producenti by mohli získat jistější návratnost ve výši 0,60 EUR za kilogram. Pokud by však dodatečná platba namísto 0,70 EUR za kilogram činila 1,00 EUR za kilogram, byla by tato částka vyšší, než je přiměřeně nutné k zajištění nezbytných motivací pro producenty, aby investovali do dosažení normy udržitelnosti.

5.4.2.2 Doba trvání omezení

- (117) Při posuzování doby trvání omezení, tj. počtu měsíců nebo let, po které by omezení platilo, je relevantní otázka, zda by kratší doba trvání omezení snížila pravděpodobnost dosažení normy udržitelnosti. Na jedné straně, pokud náklady na zavedení normy udržitelnosti vznikají po celou dobu jejího provádění, může být nutné, aby omezení platilo po celou dobu trvání dohody o udržitelnosti. To může nastat v případě, kdy produkce udržitelnějšího produktu vyžaduje nákup nákladnějšího vstupu, který by odběratelé produktu museli průběžně financovat po celou dobu existence dohody o udržitelnosti. Na druhou stranu, pokud je investice potřebná k dosažení normy udržitelnosti jednorázová, může být omezení nutné pouze po dobu nutnou k zajištění návratnosti této investice.

Příklad: Maloobchodníci souhlasí s tím, že budou pěstitelům vodních melounů platit přírážku, aby si mohli zakoupit inovativní zavlažovací nástroje. Platba této přírážky je nutná po dobu jednoho roku, protože zemědělci nemají požadovanou částku předem. Po jednom roce se zemědělcům vrátí náklady vynaložené na nákup zařízení a začnou při používání nástrojů šetřit na spotřebě vody. Proto by pokračující platba ceny po uplynutí jednoho roku nebyla z hlediska doby trvání nezbytná.

5.4.2.3 Žádný požadavek na posouzení pokrytí trhu omezením

- (118) Při přípravě článku 210a se spolunormotvůrci snažili zajistit co nejširší přijetí norem udržitelnosti hospodářskými subjekty. S cílem motivovat hospodářské subjekty k dosažení norem vyšších, než stanoví právní předpisy Unie nebo vnitrostátní právní předpisy, vytvořili specifickou rovnováhu mezi: i) předběžnými podmínkami pro určení nezbytnosti a ii) možností následného zásahu. To podněcuje rozsáhlé přijímání norem udržitelnosti bez rizika zásahu orgánů pro hospodářskou soutěž, pokud nedojde k určité vysoké míře negativních účinků na trh.
- (119) Proto na rozdíl od čl. 101 odst. 3 SFEU není podle článku 210a nutné analyzovat pokrytí trhu omezením hospodářské soutěže, aby bylo možné určit, zda je omezení nezbytné. Naproti tomu pokrytí trhu může vést k následnému zásahu orgánů pro hospodářskou soutěž v případech, kdy vede k vysoké míře negativních účinků na trh, jak je uvedeno v oddíle 8.

5.5 Příklady použití testu nezbytnosti

Příklad 1: Určitá technika pěstování rýže spotřebovává méně vody než tradiční techniky pěstování rýže; nepoužívá umělá hnojiva ani pesticidy. Používání této techniky přispívá k udržitelnému využívání a ochraně krajiny, vody a půdy a ke snížení používání pesticidů. Tato technika však vyžaduje další finanční a časové investice producentů rýže a je rentabilní pouze tehdy, pokud se provádí ve středním až velkém měřítku. Tuto techniku používají tři družstva produkující rýži, která se dohodnou s maloobchodníkem na produkci rýže v souladu s tímto kritériem (dále jen „udržitelná rýže“). Maloobchodník souhlasí s tím, že koupí určité množství udržitelné rýže – 100 tun ročně po dobu tří let (*omezení týkající se výstupu*).

Tři družstva vypočítala, že by musela po dobu tří let vyprodukovat nejméně 95 tun rýže ročně, aby jejich investice dosáhla úspor z rozsahu nutných k dosažení normy udržitelnosti a přiměřené návratnosti investic. Aby byli spotřebitelé vybízeni k nákupu udržitelné rýže, dohodnou se tato tři družstva a maloobchodník, že cena dalšího prodeje maloobchodníka nebude o více než 15 % vyšší než průměrná cena, kterou maloobchodník účtuje za běžnou rýži. Vzhledem k nákladům na vstupy a pracovní sílu by se však udržitelná rýže prodávala za cenu o 30 % vyšší (*omezení týkající se ceny*).

Většina ostatních odběratelů na trhu (maloobchodníci, zpracovatelé, velkoobchodníci atd.) má převážně zájem o nákup běžné rýže prodávané za nižší cenu. Spotřebitelé projevují zájem o koupi udržitelnější rýže, ale nejsou si vědomi toho, do jaké míry je produkce běžné rýže spojena s používáním hnojiv a pesticidů a jaké množství vody se k tomuto účelu spotřebovává.

Krok 1:

Lze normy udržitelnosti dosáhnout i individuálním jednáním?

Družstva produkující rýži by nebyla schopna individuálním jednáním financovat produkci udržitelné rýže, protože by neměla jistotu, že ji budou moci prodávat, jelikož většina odběratelů má zájem o nákup běžné rýže, která se prodává za nižší cenu. Individuálním jednáním proto nemohou tato tři družstva normu účinně přijmout. V takovém případě je pravděpodobně nezbytná dohoda s maloobchodníkem, že nakoupí minimálně 100 tun udržitelné rýže ročně.

V případě dohody, podle které by cena dalšího prodeje maloobchodníka u udržitelné rýže byla nejvýše o 15 % vyšší než průměrná cena běžné rýže, musí být provedeno samostatné posouzení. Udržitelná rýže by se prodávala za cenu o 30 % vyšší než běžná rýže a hrozí, že spotřebitelé by si koupili nedostatečné množství této rýže. Dohoda o podpoře udržitelné rýže je tedy pravděpodobně nezbytná, protože jinak by maloobchodník nemohl pokračovat v nákupu od těchto tří družstev. Každé ze tří družstev a maloobchodník nemohou propagovat rýži individuálním jednáním, protože k tomu potřebují vzájemnou pomoc, jelikož produkce a prodej udržitelné rýže jsou vzájemně provázány.

Nezbytnost ustanovení dohody o udržitelnosti

Dohoda o nákupu určitého množství udržitelné rýže ročně je pravděpodobně nezbytná, protože dohody o udržitelnosti se účastní pouze jeden maloobchodník a produkce udržitelné rýže znamená dodatečné náklady. Dalším druhem ustanovení může být to, že maloobchodník by udržitelnou rýži pouze propagoval, aniž by se zavázal k jejímu nákupu. To by však těmto třem družstvům neposkytlo dostatečnou jistotu, protože běžná rýže je o 30 % levnější a spotřebitelé si obecně nejsou vědomi důsledků produkce běžné rýže.

V případě dohody o účtování ceny dalšího prodeje udržitelné rýže, která není o více než 15 % vyšší než cena běžné rýže, existuje méně omezující způsob podpory nákupu udržitelné rýže. Vzhledem k tomu, že problémem je nedostatečné povědomí spotřebitelů o výhodách udržitelné rýže, mohla by tato tři družstva a maloobchodník uzavřít dohodu o certifikaci, např. prostřednictvím služeb třetí strany, která by vytvořila značku pro udržitelnou rýži. Třetí strana posoudí soulad rýže s metodami udržitelné produkce a potvrdí její shodu. Mohla by také informovat spotřebitele o dopadu produkce běžné rýže na životní prostředí. Maloobchodník by tak mohl volně určovat cenu dalšího prodeje udržitelné rýže a zároveň by mohl pomocí této značky účinně uspokojit poptávku spotřebitelů po udržitelné rýži.

Krok 2: Nezbytnost povahy a intenzity omezení

Při posuzování povahy závazku nakupovat 100 tun udržitelné rýže ročně by alternativou mohl být závazek maloobchodníka nakupovat veškerou udržitelnou rýži potřebnou pro další prodej od uvedených tří družstev. Tím by však nebylo dosaženo normy udržitelnosti, protože tato tři družstva by neměla jistotu, že maloobchodník skutečně nakoupí potřebné množství vyprodukované rýže. Důvodem je, že v daném roce nemusí být zapotřebí všech 100 tun udržitelné rýže, a družstva by tak nebyla motivována k nutným investicím.

Při posuzování intenzity omezení v podobě závazku k nákupu 100 tun udržitelné rýže ročně po dobu tří let se toto omezení jeví jako nezbytné, protože uvedená tři družstva musí po dobu tří let produkovat alespoň 95 tun udržitelné rýže ročně, aby

se jim dodatečná investice vrátila. Vzhledem k novosti a nejistotě normy udržitelnosti má dalších pět tun udržitelné rýže, které maloobchodník nakoupí, posloužit jako pojistka pro případ chybného výpočtu. Závazek nakoupit 100 tun udržitelné rýže je proto pravděpodobně nezbytný pro dosažení dané normy udržitelnosti.

Příklad 2: Existuje regionální iniciativa ke zlepšení životních podmínek prasat. Zúčastnění zemědělci se dohodnou s jatkami a se dvěma zpracovateli masa, kteří pokrývají 30 %, resp. 25 % trhu, že na svých hospodářstvích zvětší plochu na jedno prase nad zákonem stanovené minimum. Vzhledem k místním právním předpisům je pro většinu zemědělců obtížné zvětšit plochu pro chov prasat. V důsledku toho budou zúčastnění zemědělci finančně znevýhodněni oproti zemědělcům, kteří se iniciativy neúčastní.

Iniciativa proto stanoví, že zpracovatelé budou zemědělcům platit dodatečnou částku 1 EUR za kilogram prodaného masa jako kompenzaci za snížený výstup a zvýšené náklady (*omezení týkající se ceny*). Dodatečná platba odpovídá zisku, kterého by zemědělci jinak dosáhli, kdyby chovali více prasat běžným způsobem. Jeden zpracovatel by byl schopen zpracovat celou produkci zemědělců a pokrýt související finanční zátěž. K iniciativě se však připojil druhý zpracovatel, který by rád vstoupil na trh s udržitelnějšími produkty (*omezení týkající se zákazníků, dodavatelů nebo území*). Iniciativa rovněž stanoví, že zapojené jatky budou porážet výhradně jatečná prasata chovaná v souladu s příslušnými normami pro dobré životní podmínky zvířat, aby se zabránilo tomu, že se jejich maso smísí s masem zvířat chovaných běžným způsobem.

Krok 1:

Lze normy udržitelnosti dosáhnout i individuálním jednáním?

První alternativou, kterou je třeba zvážit, je to, zda by normy udržitelnosti mohli účastníci dohody dosáhnout spíše individuálním než společným jednáním. Zemědělec, který by individuálním jednáním zvětšil plochu na prase na svém hospodářství, by přišel o část příjmů a případně i přístup ke svým odběratelům ve prospěch jiných zemědělců v důsledku snížení své nabídky z hlediska množství nebo zvýšení své prodejní ceny. Současně by zemědělci, kteří jednají společně bez zapojení zpracovatelů, sice navzájem soutěžili za stejných podmínek, ale stále by byli znevýhodněni oproti zemědělcům, kteří se rozhodli dohody o udržitelnosti se neúčastnit. Měli by také potíže najít odběratele, kteří by souhlasili s vyšší cenou za maso ze zvířat chovaných udržitelným způsobem. Proto je pravděpodobné, že na rozdíl od jednostranných opatření bude nezbytná dohoda mezi samotnými zemědělci a mezi zemědělci a zpracovateli jako odběrateli masných výrobků.

Nezbytnost ustanovení dohody o udržitelnosti

Pokud jde o dodatečnou platbu, alternativou by mohlo být, že by se zpracovatelé zavázali nakupovat veškeré maso pocházející z prasat chovaných v souladu s iniciativou za cenu běžných prasat. Zemědělci obvykle nečelí problémům s hledáním odběratelů a mohou snadno prodávat masné výrobky ze svých prasat.

Pokud by však uplatnili kritéria udržitelnosti, museli by prodávat se ztrátou. Je proto pravděpodobné, že dodatečná platba bude nezbytná.

Pokud jde o závazek jatek porážet pouze zvířata chovaná v souladu s normou udržitelnosti, alternativou by mohlo být, aby zemědělci požádali různé jatky o oddělení a jasnou identifikaci masa, které pochází z jejich prasat. To by pravděpodobně vedlo k určitým dodatečným nákladům, ale jatky by díky tomu mohly dosáhnout vyššího obrátu tím, že by porážely i zvířata, která nesplňují předmětnou normu, což by jim nahradilo náklady na oddělení obou druhů masa pro zpracování. Dohoda s jatkami, že budou porážet pouze zvířata chovaná udržitelným způsobem, tudíž pravděpodobně není nezbytná.

Krok 2: Nezbytnost povahy a intenzity omezení

V případě dodatečné platby by alternativním omezením mohla být dohoda o pevné ceně nebo o minimální ceně masných výrobků. Dohodou o pevné ceně by se zpracovatelé zavázali k ceně, která by jinak podléhala změnám vyplývajícím z nižších nebo vyšších cen vstupů, povětrnostních událostí, nemocí atd. Minimální cena by mohla zajistit, že producenti dostanou náhradu za své úsilí, protože by byla stanovena na dostatečně vysoké úrovni, aby byly zohledněny náklady na zlepšení udržitelnosti, ale ignorovala by možnost, že cena vepřového masa může být nižší než původní úroveň v důsledku toho, že se prvky ceny výrazně sníží (vstupy, infrastruktura, sezónnost produktu atd.). Omezení je pravděpodobně nezbytné, protože dodatečná platba odpovídá ztrátě zisku, která zemědělcům vzniká tím, že chovají méně prasat, a zachovává možnost, že ostatní složky ceny mohou v závislosti na změnách na trhu volně kolísat.

Stanovení dodatečné platby ve výši 1 EUR na kilogram vyprodukovaného masa bude pravděpodobně rovněž nezbytné, pokud bude platba odrážet ztrátu zisku, která by zemědělcům vznikla tím, že by neměli stejný výstup, kdyby chovali prasata běžným způsobem.

Z hlediska pokrytí není třeba toto hodnocení provádět, jak je vysvětleno v oddíle 5.4.2.3.

Příklad 3: Skupina tří mlékárenských družstev vytvoří značku kvality pro sýry. Požaduje, aby producenti pomocí certifikátu dokládali, že se mléko používané v jejich sýrech vyrábí výhradně ekologickými metodami. Značka kvality požaduje, aby veškerá produkce mléka v mlékárně probíhala ekologickými metodami, aby bylo zaručeno, že nedojde ke smíchání bio mléka a jiných druhů mléka (*omezení týkající se vstupů*). Tato metoda produkce představuje pro producenty dodatečné náklady a také snižuje jejich konkurenceschopnost, jelikož již nemohou nabízet běžné mléko pro sýrové výrobky. Podobné metody produkce již na trhu existují a používají je i jiní producenti. Poptávka spotřebitelů po bio sýrech na trhu je vysoká a spotřebitelé jsou ochotni za tento produkt zaplatit vyšší cenu, pokud je jim jasné prokázána výhoda udržitelnosti.

Krok 1: Lze normy udržitelnosti dosáhnout i individuálním jednáním?

Trh s bio sýry je již dobře rozvinutý a někteří producenti již individuálním jednáním dosáhli vyšších norem udržitelnosti, než stanoví právní předpisy. Družstva by rovněž mohla vyvinout normu individuálním jednáním a uspokojit rostoucí poptávku spotřebitelů po udržitelných sýrech. Potřeba spolupráce se tedy nejeví jako nezbytná.

Příklad 4: V určitých obdobích každého roku převyšuje dostupné množství určitých druhů zeleniny poptávku. Výsledkem je, že 7 % až 15 % roční sklizně špenátu přijde nazmar. Družstva se snažila individuálním jednáním využívat různé strategie plánování nebo skladování přebytečné produkce, ale nepodařilo se jim udržet ztráty pod průměrnou hodnotou ve výši 7 %. Zkoušela také špenát sušit a prodávat, ale po takovém produktu není mezi spotřebiteli poptávka.

Aby se toto plýtvání snížilo, rozhodne se skupina družstev produkujících špenát vyměňovat si informace o týdenních dodávkách špenátu zákazníkům, aby mohla přesněji plánovat nabídku a poptávku (*omezení v souvislosti s výměnou informací*). Družstva to zdůvodňují tím, že zavedou rotační systém, kdy se jednotlivá družstva každý měsíc střídají ve snižování produkce o určité procento, aby vyhověla očekávané poptávce po špenátu v následujícím měsíci.

Krok 1:

Lze normy udržitelnosti dosáhnout i individuálním jednáním?

Potřeba spolupráce se jeví jako nezbytná, protože individuální opatření k řešení plýtvání potravinami selhala.

Nezbytnost ustanovení dohody o udržitelnosti

Pokud jde o nezbytnost tohoto druhu dohody ve srovnání s jinými druhy dohod o udržitelnosti, je způsobem, jakým se družstva produkující špenát snaží dosáhnout normy, výměna informací o nabídce a poptávce. Alternativou by mohlo být to, že se dohodnou na objemech, tj. že by každé družstvo produkovalo méně. To by však problém neřešilo, protože by bylo obtížné s jistotou předvídat, o kolik by družstvo mělo snížit svou produkci. Kromě toho by stále existovala období, kdy je poptávka vyšší, a družstva by tak nebyla schopna plnit objednávky svých zákazníků. Dohoda o objemu produkce by navíc byla více omezující než dohoda o výměně informací.

Dohoda o výměně informací řeší tento problém tím, že poskytuje pravidelné informace o stavu trhu a umožňuje přesně upravit nabídku více či méně v následujícím měsíci. Zdá se proto, že je přiměřeně nutná k dosažení normy týkající se snížení plýtvání potravinami.

Krok 2: Nezbytnost povahy a intenzity omezení

Z hlediska nezbytnosti omezení hospodářské soutěže, které vyplývá z dohody, je výměna informací o parametru, jako jsou týdenní dodávky zákazníkům, významným omezením hospodářské soutěže. Méně omezující a realistickou alternativou by mohlo být sdílení souhrnných informací na měsíčním základě namísto týdenního. Vzhledem k tomu, že se údaje agregují a sestavují méně často,

nebylo by možné identifikovat prodeje jednotlivých družstev jednotlivým zákazníkům. Producenti by také stále věděli, jaká byla poptávka po špenátu na trhu v předchozím měsíci, aby mohli přizpůsobit svou produkci v následujícím měsíci.

V důsledku toho by dohoda nesplňovala druhý krok testu nezbytnosti.

6 ČASOVÁ PŮSOBNOST ČLÁNKU 210A

6.1 Dohody o udržitelnosti uzavřené před zveřejněním pokynů

- (120) Článek 210a vstoupil v platnost dne 8. prosince 2021. Dohody o udržitelnosti uzavřené před tímto datem se mohou článkem 210a řídit po jeho vstupu v platnost. V období před vstupem článku 210a v platnost nemohou dohody o udržitelnosti využívat článek 210a a podléhají pravidlům hospodářské soutěže platným v dané době.
- (121) Veškeré dohody o udržitelnosti uzavřené v období mezi vstupem článku 210a v platnost (8. prosince 2021) a zveřejněním těchto pokynů by měly být neprodleně uvedeny do souladu s článkem 210a a článkem 101 SFEU ke dni zveřejnění těchto pokynů.

Příklad: Několik producentů uzavře dohodu před zveřejněním pokynů. Zavází se, že přestanou používat povolený herbicid, který je často odhalován v dodávkách pitné vody. Za účelem financování přechodu na udržitelnější metodu produkce se dohodnou na dočasném stanovení cen ve výši 0,50 EUR za vyprodukovaný kilogram.

Po zveřejnění pokynů je stranám zřejmé, že k dosažení normy by stačila cenová přírážka; dohoda tudíž nesplňuje druhý krok testu nezbytnosti. V důsledku toho by strany měly aktualizovat svou dohodu tak, aby byla v souladu s článkem 210a, a to nahrazením stanovení ceny cenovou přírážkou, jakmile budou vydány pokyny.

6.2 Vyšší moc

- (122) Pokud některé podmínky dohody, které jsou rozhodující pro použitelnost článku 210a, přestanou být dočasně plněny z důvodu vyšší moci, může dohoda po určitou dobu i nadále využívat vynětí za předpokladu, že: i) strany bezodkladně učiní všechny nutné kroky k obnovení předmětné podmínky a ii) jsou splněny ostatní požadavky na vynětí.
- (123) Vyšší moc není omezena na absolutní nemožnost, ale musí být chápána ve smyslu neobvyklých okolností, které jsou mimo kontrolu producenta nebo hospodářského subjektu. Jejím následkům se přes veškerou opatrnost nedalo zabránit jinak než za cenu nadměrných obětí²⁵. Může jít například o nečekanou povodeň na pozemku nebo o požár ve skladovacích prostorách.

²⁵ Další informace o vyšší moci viz (obdobně) sdělení Komise o vyšší moci v evropském zemědělském právu, C(88) 1696.

6.3 Přechodné období

- (124) Na dohodu o udržitelnosti se může vztahovat vynětí po určitou dobu po jejím uzavření a před skutečným zahájením udržitelné činnosti.
- (125) Tak tomu může být pouze v případě, kdy je k provádění udržitelné činnosti nutný určitý časový rámec, a za předpokladu, že omezení hospodářské soutěže během tohoto přechodného období je nezbytné. To znamená, že pokud se v tomto období neuplatní omezení hospodářské soutěže, je méně pravděpodobné, že udržitelná činnost proběhne.

Příklad: Několik zemědělských producentů se v lednu 2023 dohodne na změně metody produkce s cílem přestat používat povolený znečišťující herbicid. Jelikož na změnu metody produkce je potřeba určitý čas, má být konečný méně znečišťující výrobek uveden na trh v září 2023. Producenti souhlasí s tím, že od ledna 2023 budou na produkt, u něhož se používá problematický herbicid, uplatňovat cenu s přírážkou, aby mohli financovat investice nezbytné pro přechod.

Cenu s přírážkou lze uplatňovat od ledna 2023, pokud producenti nebudou schopni pokrýt své investiční náklady stanovením ceny s přírážkou až v září 2023 (po uvedení alternativního produktu na trh). Důvodem je to, že by jinak neuvažovali o tom, že by se chopili iniciativy v oblasti udržitelného hospodaření. Pokud jsou však strany schopny pokrýt své investiční náklady pouze stanovením ceny s přírážkou v září 2023, pak uplatnění ceny s přírážkou před tímto datem není nezbytné.

6.4 Nedosažení normy

- (126) Pokud strany v případě neexistence vyšší moci nedosáhnou normy udržitelnosti, nemohou nadále využívat vynětí.
- (127) K nedosažení normy může dojít například v případě, že se stranám nepodaří dosáhnout normy v plánovaném časovém rámci. Mohlo by se také stát, že v důsledku počátečního chybného výpočtu by použití normy představovalo pro strany neúnosné výdaje. Rovněž se může stát, že provádění normy není v praxi možné z důvodu faktoru, který nepředstavuje vyšší moc, jako jsou neočekávané ekonomické potíže stran nebo nedostatek základního vstupu.
- (128) V takových případech nemohou strany nadále využívat vynětí a měly by přestat uplatňovat omezení hospodářské soutěže. Vynětí zůstává v platnosti tak dlouho, dokud již není možné normy dosáhnout. Pokud má okamžité odstoupení od dohody pro strany významné ekonomické důsledky, mohou ji po nutné přechodné období nadále uplatňovat podle pravidel popsanych v oddíle 6.5 týkajícím se probíhajícího a průběžného přezkumu podmínky nezbytnosti.
- (129) Strany se mohou rozhodnout, že sníží míru ambicí, o kterou v rámci normy usilují. V takovém případě by měly upravit úroveň omezení nebo změnit jeho druh, jak to vyžaduje kritérium nezbytnosti.

Příklad: Dva producenti se dohodli, že budou společně investovat do výzkumu a vývoje nové metody produkce, která slibuje větší udržitelnost. To znamená stanovit ceny tak, aby bylo možné tuto novou investici financovat. Jelikož po uzavření dohody začala hospodářská krize, nejsou strany již schopny výzkum financovat a rozhodnou se investici do výzkumu zastavit.

Protože strany normu neprovedly (z důvodu nesouvisejícího s vyšší mocí), nemohou pokračovat v omezování hospodářské soutěže, tj. ve stanovování cen.

6.5 Probíhající a průběžný přezkum nezbytnosti

6.5.1 *V jakých případech je pravděpodobné, že podmínka nezbytnosti již nebude splněna?*

- (130) Provedení testu nezbytnosti podle článku 210a v počáteční fázi procesu nezaručuje, že test bude úspěšný i v pozdějších fázích, zejména pokud dojde k podstatným změnám v hospodářských a právních souvislostech, v nichž se dohoda o udržitelnosti uskutečňuje. Z tohoto důvodu musí strany průběžně přezkoumávat, zda je podmínka splněna po celou dobu provádění dohody.
- (131) Pokud dohoda o udržitelnosti nebo omezení hospodářské soutěže, která obsahuje, již nemohou být nezbytné, článek 210a se již nepoužije. Na omezení hospodářské soutěže, která strany prosazují po tomto okamžiku, se článek 210a již nevztahuje.
- (132) Příkladem změny podstatných okolností, která vede k nutnosti přehodnotit nezbytnost dohody o udržitelnosti nebo omezení, je změna nákladů na vytvoření nebo provádění dohody o udržitelnosti nebo normy udržitelnosti. Změny v nákladech mohou zpochybnit nezbytnost dohody nebo konkrétních omezení hospodářské soutěže, o nichž účastníci původně rozhodli.

Příklad: Producenti a maloobchodníci se dohodli na pěstování nové odrůdy kukuřice, která je odolnější vůči škůdcům, a vyžaduje tak menší spotřebu pesticidů než běžná kukuřice. Osivo pro novou plodinu je však dražší (6 EUR za kg). Maloobchodníci se dohodli, že nákup dražších osiv budou financovat tím, že na pěstovanou kukuřici stanoví cenovou přírážku. V pozdějších fázích provádění dohody o udržitelnosti klesne cena osiva na 1 EUR za kg, protože plodina bude vyhledávanější a na trhu bude více osiva.

Tato změna ceny osiva, které je vstupem pro kukuřici, znamená, že strany musí opětovně posoudit, jak vysoká by měla být cenová přírážka a zda je vůbec nutné, aby maloobchodníci dohodu podporovali přírážkou.

- (133) Další změnou vyžadující opětovné posouzení nezbytnosti omezení by byl regulační zásah, který by zvýšil dříve existující normu udržitelnosti v dané oblasti na vyšší míru ambicí. V takovém případě by měla být opětovně posouzena nezbytnost dohody nebo omezení, která obsahuje, neboť o nich bylo původně rozhodnuto na základě jiného povinného právního rámce. Jakmile povinná pravidla stanoví vyšší normu, může být nutné dohodu nebo omezení změnit, aby

se přizpůsobila nyní nižší míře ambicí původní dohody. Potřeba spolupráce již nemusí být nezbytná a vhodnější může být jiné omezení z hlediska „povahy“ nebo „intenzity“. V některých případech může opětovné posouzení vést strany k závěru, že omezení hospodářské soutěže již není nezbytné.

Příklad: Producenti, zpracovatelé a maloobchodníci se dohodli na vyplácení určité cenové přírážky za chov zvířat bez použití klecí. Podle právních předpisů musí mít každé zvíře k dispozici nejméně 0,2 m² prostoru. Někdy poté dojde ke změně závazných právních předpisů, které stanoví nový požadavek na 0,5 m².

Norma udržitelnosti, která stanoví, aby zvířata byla chována ve „volném výběhu“, by i přesto mohla použití cenové přírážky ospravedlnit. Protože však právní předpisy povinnou normu zpřísnily, je třeba přehodnotit výši cenové přírážky, což by v některých případech mohlo vést k nižší ceně.

- (134) Dalším příkladem je situace, kdy si strany přejí změnit normu udržitelnosti, které má být dohodou dosaženo. Strany mohou chtít stanovit normu udržitelnosti, která bude stále vyšší než povinná unijní nebo vnitrostátní pravidla, ale méně ambiciózní než původně dohodnutá norma udržitelnosti. V tomto případě již nemusí být samotná dohoda nebo původně zavedená omezení nezbytná k dosažení nově stanovené normy. Úprava dohody nebo omezení proto může být oprávněná.
- (135) Podstatnou změnou okolností by mohlo být i pozitivní zapojení spotřebitele týkající se produktu, na který se vztahuje smlouva, a jeho povědomí o něm. Poptávka po udržitelném produktu by se mohla zvýšit díky dohodě o udržitelnosti nebo jiným faktorům (např. kampaň týkající se životního prostředí zvyšuje povědomí spotřebitelů). V důsledku toho by celý trh nebo jeho velká část mohly být silně motivovány k přechodu na metodu udržitelné produkce daného produktu a/nebo obchodování s ním. Pokud byla nedostatečná poptávka spotřebitelů jedním z hlavních problémů odůvodňujících potřebu spolupráce a/nebo zavedení určitého omezení hospodářské soutěže, měly by strany nezbytnost dohody nebo omezení opětovně posoudit.

Příklad: V předchozím příkladu se spotřebitelé mohou zajímat o podmínky chovu zvířat. Mohou požadovat lepší životní podmínky zvířat a mohou být ochotni za ně zaplatit více, včetně volného výběhu. Jelikož producenti mohou využít nově vzniklé poptávky, nemusí být cenová přírážka, která je jim vyplácena, již nezbytná, protože chov zvířat ve volném výběhu může být ziskový bez nutnosti finanční náhrady.

- (136) Inovace v procesech produkce nebo distribuce mohou rovněž vyžadovat opětovné posouzení nezbytnosti omezení v dohodě. Může se jednat o případ, kdy byla dohoda nezbytná pro společný vývoj určitého produktu nebo procesu nebo pro společné uvedení určitého produktu na trh, ale po určité době a investicích by strany byly schopny vyrábět a uvádět zboží na trh bez nutnosti spolupráce.

Příklad: Dohoda mezi organizací producentů a výrobcí umožňuje výrobcům investovat do technologie umělé inteligence, která zajišťuje včasné odhalení chorob rostlin, což vede k vyšším výnosům. Výrobci se zavazují, že pro producenty technologii koupí a že uhradí provozní náklady na technologii prostřednictvím minimální ceny. Na oplátku se v dohodě požaduje, aby členové organizace producentů poskytli licenci na technologii, a zajistili tak dostatečný počet nabyvatelů licence (a tím i licenčních poplatků) na pokrytí investičních nákladů.

Jakmile bude technologie otestována a povede k vyšším výnosům, budou muset producenti opětovně posoudit nezbytnost cenové přírážky. Jelikož nyní produkují více, mohou být schopni pokrýt provozní náklady technologie sami.

6.5.2 *Jaké jsou možnosti stran v případě, že omezení již nejsou nezbytná?*

6.5.2.1 Možnost 1: změna dohody o udržitelnosti

- (137) Pokud dohoda o udržitelnosti přestane být nezbytná, je jednou z možností, kterou její strany mají, její změna. Pokud se například jedná o to, že sjednaná norma udržitelnosti již není dosažitelná, mohou se dohodnout na dosažení jiné normy udržitelnosti, která je však stále vyšší, než stanoví právní předpisy EU nebo vnitrostátní právní předpisy. Pokud se jedná o to, že daný druh dohody není pro dosažení normy udržitelnosti nezbytný, mohly by přijmout druh dohody, který nezbytný je. Podobně pokud jde o to, že konkrétní omezení, která dohoda stanoví, již nejsou nezbytná pro dosažení normy udržitelnosti, mohly by omezení změnit tak, aby byla nezbytná, nebo je jednoduše zcela zrušit.

6.5.2.2 Možnost 2: ukončení dohody o udržitelnosti

- (138) Pokud strany nemohou nebo nechtějí změnit dohodu o udržitelnosti tak, aby nadále splňovala požadavky článku 210a, měly by dohodu ukončit, jakmile přestane být nezbytná.
- (139) Pokud však strany provedly investice v závislosti na existujících omezeních hospodářské soutěže, která byla v době jejich provedení nezbytná pro dosažení normy udržitelnosti, nebrání jim článek 210a v tom, aby získaly zpět veškeré náklady, které vynaložily na vývoj nebo provádění dotčené normy udržitelnosti. Na dohodu o udržitelnosti se proto stále může vztahovat vynětí podle článku 210a po dobu nezbytnou k ukončení dohody a získání investic zpět. To však neplatí v případě, kdy dohoda o udržitelnosti přestane být nezbytná v důsledku regulační změny, která stanoví povinnou unijní nebo vnitrostátní normu, jež je stejná nebo vyšší než norma stanovená v dohodě, a vstup povinné normy v platnost bylo možné předvídat v době uzavření dohody (nebo pokud mezi přijetím nařízení a jeho vstupem v platnost uplynula dostatečná doba).

Příklad: Místní chovatelé kuřat se společně dohodnou na tom, že zajistí větší životní prostor na jedno kuře. Aby snížili náklady na přechod, uzavřou se svými odběrateli dohodu, podle níž od nich odběratelé kupují kuřecí maso s pevnou cenovou přírážkou, aby pokryli dodatečné náklady odpovídající nové normě udržitelnosti. Dohoda je podepsána v březnu 2024 s roční výpovědní lhůtou pro případ jednostranného vypovězení. V červnu 2024 jsou přijaty nové místní právní předpisy, které platí od prosince 2024. Požadují, aby veškerá zemědělská produkce v tomto regionu vyčleňovala zvířatům přesně takovou plochu, která je stanovena v dohodě.

Jelikož se minimální prostor stává od prosince 2024 zákonnou povinností, teoreticky nemohou nadále využívat vynětí podle článku 210a, protože omezení hospodářské soutěže již není nezbytné. Ukončení dohody s odběrateli před uplynutím formální výpovědní lhůty by však mohlo mít pro strany, které jednaly v dobré víře, závažné finanční důsledky, neboť v době uzavření dohody nebylo možné uplatnění uvedeného právního předpisu předvídat. Mohou tedy nadále využívat vynětí až do konce formální výpovědní lhůty, tj. v tomto případě do června 2025.

7 SYSTÉM STANOVISEK PODLE ČLÁNKU 210A

7.1 Žadatelé podávající žádost

- (140) Od 8. prosince 2023 umožňuje čl. 210a odst. 6 producentům nebo sdružením producentů požádat Komisi o stanovisko ke slučitelnosti jejich dohod o udržitelnosti s článkem 210a. Strany dohody o udržitelnosti, které nejsou producenty, se mohou k žádosti připojit. Mezioborové organizace producentů mohou předkládat žádosti o stanovisko podle čl. 210a odst. 6 za předpokladu, že se na dohodě o udržitelnosti podílí alespoň jeden člen z řad producentů.
- (141) Producenti nebo sdružení producentů mohou požádat o stanovisko kdykoli po uzavření dohody o udržitelnosti, a to i před jejím uplatňováním.
- (142) Žádost musí být podána {bude upřesněno}. Případně lze žádost zaslat na následující poštovní adresy {Commission européenne / Europese Commissie}.

7.2 Obsah žádosti

- (143) Pro žádost o stanovisko podle čl. 210a odst. 6 neexistuje žádný standardní formulář.
- (144) Aby však žádost mohla být posouzena, měla by obsahovat:
- (a) totožnost všech stran dohody včetně jejich případného registračního čísla;
 - (b) jediné kontaktní místo (včetně jména a e-mailové a/nebo poštovní adresy) pro veškerou komunikaci s Komisí;

- (c) kopii jakéhokoli dokumentu, který stanoví podmínky dohody o udržitelnosti, nebo, pokud se jedná o ústní dohodu, podrobné písemné vysvětlení dohody (včetně pokrytí trhu dohodou, pokud je k dispozici, doby jejího trvání a uložených omezení hospodářské soutěže);
- (d) popis sledovaného cíle (sledovaných cílů) udržitelnosti;
- (e) vysvětlení normy udržitelnosti přijaté v rámci dohody o udržitelnosti a odkaz na stávající povinné normy, včetně vysvětlení a důkazů, proč je norma udržitelnosti vyšší, než stanoví právní předpisy EU nebo vnitrostátní právní předpisy;
- (f) podrobné vysvětlení splnění každé z podmínek stanovených v čl. 210a odst. 1, 3 a 7;
- (g) informace o probíhajících řízeních před vnitrostátním soudem nebo vnitrostátním orgánem pro hospodářskou soutěž ohledně souladu dohody o udržitelnosti, které se žádost týká, s článkem 210a nebo článkem 101 SFEU;
- (h) veškeré odkazy a zdroje, včetně webových stránek, kde žadatel zveřejnil podmínky dohody o udržitelnosti nebo její části;
- (i) jakékoli další informace nebo dokumenty, které jsou důležité pro posouzení dohody o udržitelnosti.

7.3 Posouzení Komise a obsah stanoviska

- (145) Komise posoudí žádost na základě poskytnutých informací. Může také žadatele požádat o další informace, které jsou zapotřebí k posouzení žádosti.
- (146) Komise může sdílet informace, které jí byly předloženy, s vnitrostátními orgány pro hospodářskou soutěž a zemědělství, případně s ministerstvy, pokud tyto orgány a ministerstva mají povinnost používat tyto informace pouze k účelu, pro který je Komise získala. Komise může rovněž vyzvat tyto orgány a ministerstva, aby jí poskytly své podněty.
- (147) Žadatel může vzít svou žádost kdykoli zpět. Komise si však může ponechat veškeré informace poskytnuté v souvislosti s žádostí o stanovisko podle čl. 210a odst. 6 a může je použít v jakémkoli řízení o vymáhání článku 210a nebo článku 101 SFEU.
- (148) Ve stanovisku se uvede, zda je dohoda o udržitelnosti slučitelná s článkem 210a, a toto tvrzení odůvodní.
- (149) Komise toto stanovisko oznámí jednotnému kontaktnímu místu.
- (150) Stanovisko, že dohoda o udržitelnosti není slučitelná s článkem 210a, nepředjímá, zda je dohoda o udržitelnosti slučitelná s článkem 101 SFEU nebo jinými ustanoveními právních předpisů EU.
- (151) V případě potřeby může Komise uvést, že stanovisko je platné pouze po určitou dobu nebo že je založeno na existenci či neexistenci určitých skutečností.

- (152) Stanovisko bude zveřejněno na internetových stránkách Komise, přičemž se zohlední oprávněný zájem žadatele nebo žadatelů na ochraně obchodního tajemství. Před zveřejněním stanoviska se Komise dohodne s žadatelem nebo žadateli na verzi, která nemá důvěrnou povahu.

7.4 Lhůta pro vydání stanoviska

- (153) Komise zašle žadateli nebo žadatelům stanovisko do čtyř měsíců od obdržení úplné žádosti, tj. po obdržení všech informací potřebných k jejímu posouzení. Tato lhůta začíná běžet dnem následujícím po obdržení úplné žádosti.

7.5 Změna okolností po přijetí stanoviska

- (154) Komise vydá stanovisko na základě informací poskytnutých žadatelem.
- (155) Ustanovení čl. 210a odst. 6 požaduje, aby Komise prohlásila, že na danou dohodu se od tohoto okamžiku musí používat čl. 101 odst. 1 SFEU, a aby o tom informovala producenty, pokud kdykoli po vydání stanoviska zjistí, že podmínky uvedené v čl. 210a odst. 1, 3 a 7 již nejsou splněny. Komise může takové zjištění učinit z vlastního podnětu nebo na žádost členského státu.
- (156) Pokud má Komise důvod se domnívat, že žadatel předložil nepřesné informace, může si od něho vyžádat doplňující informace.
- (157) Po vstupu právních předpisů EU nebo vnitrostátních právních předpisů v platnost může mít Komise důvod se domnívat, že norma udržitelnosti, které má být dosaženo dohodou o udržitelnosti, již není vyšší, než stanoví právní předpisy EU nebo vnitrostátní právní předpisy. Komise pak může žadatele vyzvat, aby prokázal, že norma, které má dohoda o udržitelnosti dosáhnout, je ve skutečnosti vyšší, než stanoví právní předpisy EU nebo vnitrostátní právní předpisy. Pokud tak žadatel neučiní, může jej Komise informovat, že stanovisko již není platné, a zveřejnit své zjištění na svých internetových stránkách.

7.6 Účinky stanoviska

- (158) Podle čl. 288 odst. 5 SFEU nemají stanoviska závaznou právní sílu. Jejich účelem je spíše pomoci hospodářským subjektům provést sebehodnocení. Vnitrostátní orgány pro hospodářskou soutěž a vnitrostátní soudy však mohou stanoviska vydaná Komisí vzít v úvahu, považují-li to v rámci daného případu za vhodné.
- (159) Stanovisko nemůže předjímat posouzení téže otázky Soudním dvorem, soudy nebo vnitrostátními orgány pro hospodářskou soutěž.
- (160) Tvoří-li dohoda o udržitelnosti faktický základ stanoviska, nebrání to Komisi v následném přezkoumání příslušné dohody v rámci řízení zahájeného v souladu s nařízením č. 1/2003²⁶. V takovém případě Komise zohlední své předchozí stanovisko, zejména s výhradou: i) změn podstatných skutečností; ii) jakýchkoli nových aspektů zjištěných Komisí nebo uvedených ve stížnosti; iii) vývoje

²⁶ Nařízení Rady (ES) č. 1/2003 ze dne 16. prosince 2002 o provádění pravidel hospodářské soutěže stanovených v člancích 81 a 82 Smlouvy (Úř. věst. L 1, 4.1.2003, s. 1).

judikatury Soudního dvora nebo iv) širších změn politiky Komise a vývoje na dotčených trzích.

8 NÁSLEDNÝ ZÁSAH KOMISE A VNITROSTÁTNÍCH ORGÁNŮ PRO HOSPODÁŘSKOU SOUTĚŽ PODLE ČL. 210A ODS. 7

- (161) V čl. 210a odst. 7 je stanoven ochranný mechanismus, kterým může vnitrostátní orgán pro hospodářskou soutěž nebo Komise (dále jen „příslušný orgán pro hospodářskou soutěž“) po uzavření nebo provedení dohody o udržitelnosti rozhodnout o její změně, ukončení nebo neuplatňování. Toto rozhodnutí může být nezbytné k tomu, aby se zabránilo vyloučení hospodářské soutěže na trhu, nebo pokud jsou ohroženy cíle SZP stanovené v článku 39 SFEU.

8.1 Jsou ohroženy cíle SZP

- (162) V souladu s článkem 42 SFEU se pravidla hospodářské soutěže použijí na zemědělskou produkci a obchod zemědělskými produkty pouze v rozsahu stanoveném spolunormotvůrci v souladu s čl. 43 odst. 2 SFEU, přičemž se zohledňuje pět cílů SZP stanovených v článku 39 SFEU²⁷.
- (163) Na základě toho dává čl. 210a odst. 7 orgánům pro hospodářskou soutěž pravomoc zasáhnout, pokud uzavřená nebo prováděná dohoda o udržitelnosti ohrožuje pět cílů stanovených v článku 39 SFEU. Příslušný orgán pro hospodářskou soutěž přitom musí zvážit dopad dohody o udržitelnosti na všech pět cílů. V některých případech bude stačit ohrožení jednoho z pěti cílů, aby byly ohroženy cíle stanovené v článku 39 SFEU ve smyslu čl. 210a odst. 7. V případech, kdy mohou být některé cíle ovlivněny negativně, ale jiné cíle pozitivně, bude však nutné těchto pět cílů sladit²⁸.
- (164) První cíl článku 39 SFEU, tedy zvýšení produktivity zemědělství, by mohl být ohrožen v případech, kdy dohoda o udržitelnosti snižuje motivaci stran k inovacím. K tomu může dojít například tehdy, pokud dohoda o udržitelnosti stanoví normu udržitelnosti, která snižuje motivaci stran investovat do nových technologií, které by mohly pomoci dosáhnout ještě vyšší normy udržitelnosti, nebo pokud dohoda o udržitelnosti pokrývá tak velkou část trhu, že ovlivňuje i motivaci ostatních účastníků trhu k inovacím.

²⁷ Mezi tyto cíle patří:

- a) zvýšit produktivitu zemědělství podporou technického pokroku a zajišťováním racionálního rozvoje zemědělské výroby a optimálního využití výrobních činitelů, zejména pracovní síly;
- b) zajistit tak odpovídající životní úroveň zemědělského obyvatelstva, a to zejména zvýšením individuálních příjmů osob zaměstnaných v zemědělství;
- c) stabilizovat trhy;
- d) zajistit plynulé zásobování;
- e) zajistit spotřebitelům dodávky za rozumné ceny.

²⁸ Rozsudek ze dne 14. května 1997, Florimex a VGB v. Komise, spojené věci T-70/92 a T-71/92, ECLI:EU:T:1997:69, bod 153, potvrzený v odvolacím řízení rozsudkem ze dne 30. března 2000, C-265/97 P, ECLI:EU:C:2000:170.

- (165) Druhý cíl článku 39 SFEU je zaměřen na zajištění odpovídající životní úrovně zemědělců. Při určování toho, zda by tento cíl mohl být ohrožen, by měl příslušný orgán pro hospodářskou soutěž posoudit, jak dohoda o udržitelnosti ovlivňuje životní úroveň všech zemědělců, nejen těch, kteří jsou stranami dohody o udržitelnosti.

Příklad: S cílem snížit používání pesticidů více, než stanoví právní předpisy EU a vnitrostátní právní předpisy, se tři producenti kukuřice (zastupující jen malou část producentů na trhu) dohodnou s výrobcem krmiv, že přejdou na metody ekologické produkce. Jelikož jim to zvýší náklady, dohodnou se společně, že uvedení tří producentů kukuřice stanoví ceny na dobu dvou let. Po roce provádění dohody o udržitelnosti si tito tři producenti kukuřice uvědomí, že podcenili rozsah, v jakém přechod na ekologickou produkci zvýší jejich náklady, a že cenová přírážka nepokrývá náklady navíc. Proto si sníží příjmy, aby pokryli tyto náklady, protože stanovenou cenu zvýšit nemohou.

V tomto případě je snížení příjmů způsobeno pouze chybným výpočtem těchto tří producentů kukuřice. Kromě toho se týká pouze omezeného počtu producentů. Je tedy nepravděpodobné, že by došlo k ohrožení cílů stanovených v článku 39 SFEU.

- (166) Poslední tři cíle podle článku 39 SFEU se týkají stability trhů, plynulosti zásobování a zajištění rozumných cen pro spotřebitele. Tyto cíle spolu často souvisejí.

Příklad: Několik producentů obilí, kteří tvoří 80 % obilí vyprodukovaného v příslušné zeměpisné oblasti, se dohodne, že po dobu nezbytnou k úpravě svého procesu produkce přestanou prodávat osivo ošetřené určitým druhem chemického pesticidu a odprodají své stávající zásoby obilí. Vzhledem k tomu, že na producenty připadá velký podíl produkce osiva, vzniká nedostatek vstupů pro zpracovatele, kteří obilí používají, a tato nestabilita vede ke zvýšení ceny chleba. To by pravděpodobně ohrozilo cíle zajištění plynulosti zásobování a rozumných cen pro spotřebitele.

- (167) Prahová hodnota podle čl. 210a odst. 7 pro ohrožení cílů stanovených v článku 39 SFEU by měla být vysoká. Bylo by v rozporu s duchem článku 210a a judikaturou Soudního dvora Evropské unie o potřebě sladit pět cílů SZP, pokud by tyto cíle byly ohroženy, kdykoli by dohoda o udržitelnosti měla být jen nepatrný dopad na jeden z těchto cílů.
- (168) Kromě toho se cíl plynulosti zásobování liší od soběstačnosti²⁹. Zabezpečení zásobování souvisí s potravinovým zabezpečením, nikoli nutně s co největší rozmanitostí segmentů stejných potravin. Pokud dohoda o udržitelnosti vede ke

²⁹ Rozsudek ze dne 15. července 1963, Německo v. Komise, věc 34/62, ECLI:EU:C:1963:18.

snížení podílu méně udržitelných segmentů stejných zemědělských produktů na trhu, nemusí to nutně ohrozit cíl zabezpečení zásobování. Podobně cíl „rozumné ceny“ by neměl být chápán jako odkaz na nejnižší možnou cenu³⁰.

- (169) Ohrožení cílů stanovených v článku 39 SFEU je rovněž odlišné od vyloučení hospodářské soutěže. K vyloučení hospodářské soutěže může v některých situacích dojít, aniž by byly ohroženy cíle stanovené v článku 39 SFEU. Tyto cíle mohou být navíc ohroženy, i když není vyloučena hospodářská soutěž.

8.2 Vyloučení hospodářské soutěže

- (170) Ustanovení čl. 210a odst. 7 rovněž umožňuje vnitrostátním orgánům pro hospodářskou soutěž a Komisi zasáhnout po uzavření nebo při provádění dohody o udržitelnosti, je-li to nutné k tomu, aby se předešlo vyloučení hospodářské soutěže.
- (171) Posouzení příslušného orgánu pro hospodářskou soutěž, zda dohoda o udržitelnosti vylučuje hospodářskou soutěž, se liší od posouzení, zda je dohoda o udržitelnosti nezbytná pro dosažení normy udržitelnosti. To znamená, že omezení hospodářské soutěže v dohodě o udržitelnosti může být nezbytné pro dosažení normy udržitelnosti, ale přesto hospodářskou soutěž vylučuje. Nemůže však platit, že každé omezení hospodářské soutěže nutně vylučuje hospodářskou soutěž, protože pak by vynětí podle čl. 210a odst. 1 pozbylo účinku. Z toho vyplývá, že vyloučení hospodářské soutěže musí být dostatečně závažné, aby převážilo nad skutečností, že dohoda o udržitelnosti splňuje test nezbytnosti podle čl. 210a odst. 1.
- (172) Jak bylo vysvětleno výše, pojem vyloučení hospodářské soutěže se rovněž liší od pojmu ohrožení cílů stanovených v článku 39 SFEU, zejména cílů týkajících se rozumných cen a plynulosti zásobování. Proto by měla být prahová hodnota pro vyloučení hospodářské soutěže vysoká, aby nedocházelo k překrývání obou odlišných důvodů pro následný zásah.
- (173) K vyloučení hospodářské soutěže ve smyslu čl. 210a odst. 7 může dojít, pokud dohoda o udržitelnosti vede k vyloučení konkurenčních produktů, které by mohly uspokojit podstatnou část poptávky vyjádřené spotřebiteli. To zahrnuje produkty, které dosahují vyšší normy udržitelnosti, než je norma stanovená v dohodě, nebo produkty, které nedosahují tak vysoké normy udržitelnosti (bez ohledu na to, zda se omezení týká zboží dodávaného stranami dohody o udržitelnosti nebo třetími stranami).
- (174) To může nastat například v případě, že dohoda o udržitelnosti brání zavedení alternativních produktů, které splňují vyšší normu udržitelnosti, než je norma stanovená dohodou o udržitelnosti, a po kterých existuje značná poptávka spotřebitelů.
- (175) K vyloučení hospodářské soutěže ve smyslu čl. 210a odst. 7 může dojít také tehdy, pokud dohoda o udržitelnosti vylučuje potraviny s nižší normou, než jsou normy

³⁰ Rozsudek ze dne 14. července 1994, Řecko v. Rada, C-353/92, ECLI:EU:C:1994:295.

dohody o udržitelnosti, které však splňují povinné potravinářské normy a po nichž existuje značná poptávka spotřebitelů.

- (176) Skutečnost, že stažení produktů splňujících nižší normy udržitelnosti z trhu však neznamená vyloučení hospodářské soutěže ve smyslu čl. 210a odst. 7, pokud byly tyto produkty staženy proto, že spotřebitelé stále více požadují udržitelnější produkty. Je proto nutné posoudit, zda je vyloučení hospodářské soutěže způsobeno tím, že spotřebitelé preferují udržitelné produkty, nebo zda stažení produktu, po němž existuje značná neuspokojená poptávka spotřebitelů, naopak vynutila dohoda o udržitelnosti.
- (177) Riziko vyloučení hospodářské soutěže v zásadě souvisí s mírou koncentrace na trhu. To, zda je hospodářská soutěž vyloučena, závisí také na míře hospodářské soutěže, která existovala před dohodou o udržitelnosti. Pokud již byla hospodářská soutěž slabá (např. z důvodu poměrně malého počtu soutěžitelů nebo existence překážek vstupu), mohlo by hospodářskou soutěž vyloučit i malé omezení hospodářské soutěže způsobené dohodou o udržitelnosti.
- (178) Při rozhodování o zásahu podle čl. 210a odst. 7 bude pravděpodobně zásadní pokrytí trhu dohodou o udržitelnosti. Pokud kombinované podíly stran dohody o udržitelnosti na trhu nepřesahují 15 % v případě horizontálních dohod a 30 % v případě vertikálních dohod, je nepravděpodobné, že by dohoda vylučovala hospodářskou soutěž³¹.
- (179) Pokud kombinované podíly stran dohody o udržitelnosti na trhu přesahují výše uvedené prahové hodnoty, mělo by být posouzení, zda dohoda o udržitelnosti vylučuje hospodářskou soutěž, provedeno případ od případu v závislosti na míře nenaplnění poptávky spotřebitelů. Pouhá skutečnost, že dohoda o udržitelnosti pokrývá celý trh, nemusí nutně sama o sobě vést k vyloučení hospodářské soutěže.

Příklad 1: Producenti drůbeže, kteří tvoří přibližně 50 % trhu, se dohodnou na uzavření kupní smlouvy, aby společně nakupovali kvalitnější krmiva pro drůbež. Díky úspoře nákladů na společný nákup se producentům daří udržet cenu krmiva, která je víceméně stejná jako cena krmiva pro drůbež, na níž se dohoda o udržitelnosti nevztahuje. Dohodli se také, že budou společně financovat reklamní kampaň s cílem zvýšit povědomí o tom, že lépe krmená drůbež je lepší pro lidské zdraví a dobré životní podmínky zvířat. V důsledku této kampaně se většina spotřebitelů rozhodla, že začnou kupovat drůbeží maso z kvalitnějších chovů. Toto zvýšení poptávky motivuje ostatní producenty k tomu, aby se k dohodě připojili a změnili své postupy produkce. Společný nákup láká k vyšší normě zejména menší producenty, protože by si jinak nemohli dovolit kupovat kvalitnější krmiva. Výsledkem je to, že producenti, kteří představují více než 90 % celkové nabídky, přecházejí na udržitelnější normu.

Přestože dohoda odstraňuje z trhu prakticky všechna méně udržitelná kuřata, je nepravděpodobné, že povede k zásahu příslušného orgánu pro hospodářskou soutěž. Cílem čl. 210a odst. 7 není zabránit dohodám, které jsou při zajišťování přínosů udržitelnosti natolik účinné, že si většina spotřebitelů přeje kupovat

³¹ Další podrobnosti týkající se výpočtu podílů na trhu viz (obdobně) oddíl 4 sdělení Komise o definici relevantního trhu pro účely práva hospodářské soutěže Společenství.

produkty se stejnou normou udržitelnosti a ostatní hospodářské subjekty na trhu tuto normu přijmou.

Příklad 2: Chovatelé krůt, kteří tvoří 60 % trhu, se rozhodnou zlepšit životní podmínky krůt zavedením nové normy dobrých životních podmínek zvířat, které jdou nad rámec toho, co předepisují závazné právní předpisy. To vyžaduje zvětšení životního prostoru pro krůty a instalaci systémů na obnovu vzduchu a úpravu vody. Nová norma udržitelnosti zahrnuje také krmení krůt pouze produkty prémiové kvality. Producenti souhlasí s uplatněním cenové přírážky k pokrytí svých nákladů.

Cenová přírážka je o 150 % vyšší než cena krůt z méně udržitelného chovu. Toto zvýšení je nezbytné vzhledem k rozsáhlým dalším nákladům na novou normu. Vyšší cena krůt z udržitelných chovů vede k tomu, že cenu o 60 % zvýší i producenti krůt z neudržitelného chovu (tvořící 40 % trhu).

Průzkumy trhu ukazují, že v důsledku této dohody 15 až 20 % spotřebitelů krůt prohlašuje, že si krůty z neudržitelného chovu již nemohou dovolit, a proto si nemohou koupit žádnou krůtu.

V důsledku toho spotřebitelé, kteří byli ochotni platit pouze za levnější (a méně udržitelnou) alternativu, již nemají přístup ke krůtám, protože si nemohou dovolit 150% zvýšení ceny. Taková situace pravděpodobně povede k zásahu příslušného orgánu pro hospodářskou soutěž.

8.3 Procesní aspekty

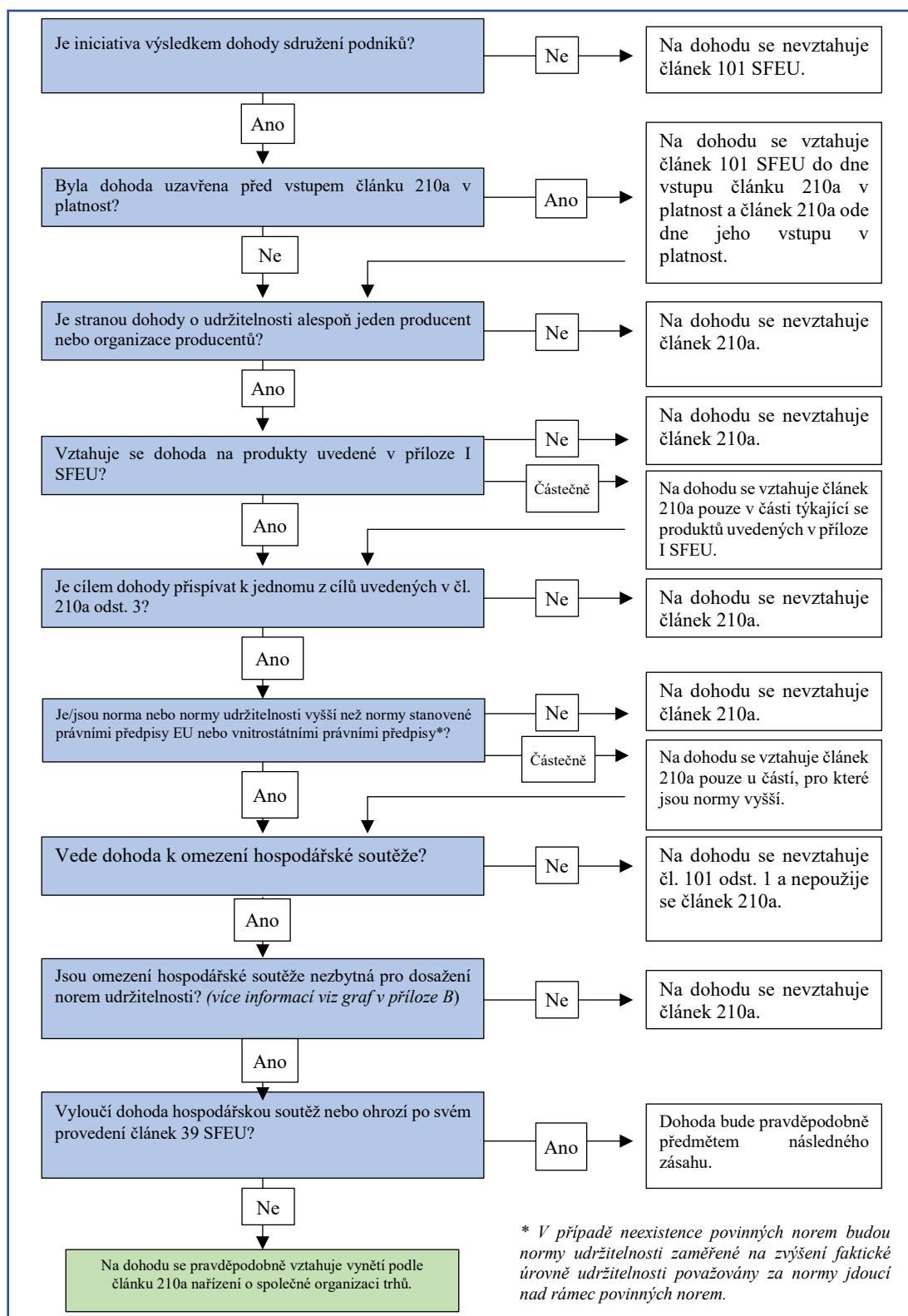
- (180) Pokud se dohoda o udržitelnosti vztahuje pouze na jeden členský stát, může vnitrostátní orgán pro hospodářskou soutěž tohoto členského státu přijmout rozhodnutí podle čl. 210a odst. 7. Pokud se dohoda o udržitelnosti vztahuje na více než jeden členský stát, může rozhodnutí podle čl. 210a odst. 7 přijmout pouze Komise.
- (181) Při rozhodování, zda použít čl. 210a odst. 7, bude Komise vycházet z vlastního sledování trhu a z podkladů předložených jakoukoli fyzickou nebo právnickou osobou. Každá fyzická nebo právnická osoba, která má informace o dohodě o udržitelnosti, může informovat Komisi nebo příslušný vnitrostátní orgán pro hospodářskou soutěž prostřednictvím příslušného vnitrostátního postupu. Podání by mělo obsahovat informace o obsahu dohody o udržitelnosti, jejích stranách a důvodech, které tvrzení ospravedlňují. Komise si může od stran dohody o udržitelnosti vyžádat další nezbytné informace do dvou měsíců od zahájení formálního šetření, přičemž zohlední důvěrnost obchodních informací.
- (182) Pokud Komise zahájí šetření, vydá své rozhodnutí obvykle do šesti měsíců ode dne zahájení šetření nebo do šesti měsíců ode dne, kdy obdržela potřebné informace. Mezi zahájením šetření a vydáním rozhodnutí mohou strany volně pokračovat v provádění dohody o udržitelnosti.

- (183) Pokud Komise zjistí, že je vyloučena hospodářská soutěž nebo že jsou ohroženy cíle stanovené v článku 39 SFEU, může přijmout tato opatření:
- (a) **Pokud byla dohoda o udržitelnosti uzavřena, ale dosud nebyla provedena** a nelze ji upravit tak, aby splňovala podmínky pro vynětí podle článku 210a, může Komise přijmout rozhodnutí, kterým nařídí, aby dohoda nebyla provedena.
- (b) **Pokud dohoda o udržitelnosti již byla provedena**, může Komise rozhodnout, že v budoucnosti by strany měly:
- upravit dohodu o udržitelnosti v případě, že by její úprava byla dostatečná k nápravě vyloučení hospodářské soutěže nebo ohrožení cílů stanovených v článku 39 SFEU,
 - přerušit nebo ukončit dohodu o udržitelnosti v případě, že by její úprava nepostačovala k nápravě vyloučení hospodářské soutěže nebo ohrožení cílů stanovených v článku 39 SFEU úpravou dohody o udržitelnosti.
- (184) Po rozhodnutí Komise o ukončení dohody o udržitelnosti již nebude dohoda o udržitelnosti vyňata z použití čl. 101 odst. 1 SFEU. Pokud strany dohody o udržitelnosti pokračují v jejím provádění i po datu rozhodnutí, může být po tomto datu zahájeno řízení podle článku 101 SFEU v souvislosti s prováděním dohody o udržitelnosti.

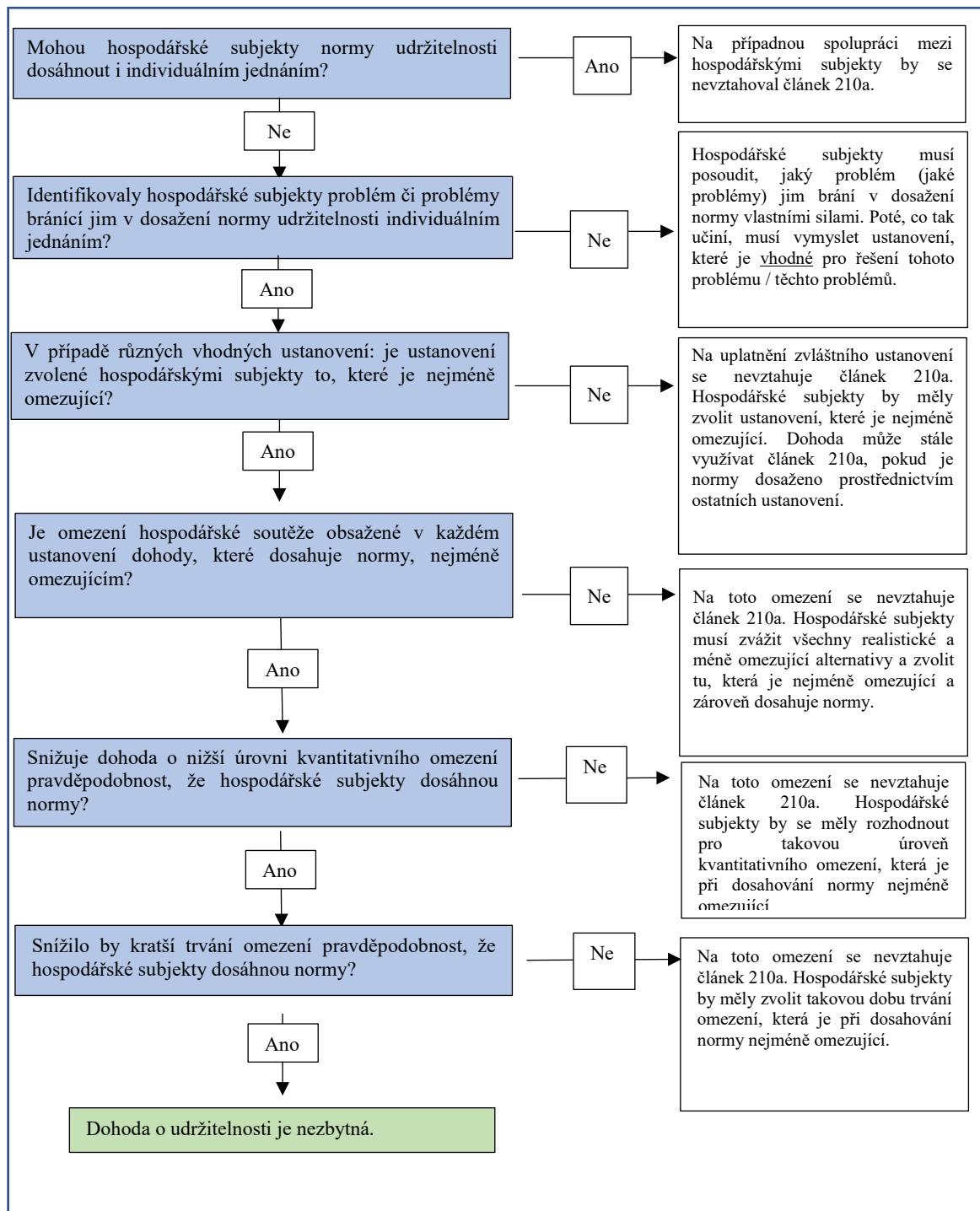
9 DŮKAZNÍ BŘEMENO PRO SPLNĚNÍ PODMÍNEK ČLÁNKU 210A

- (185) Pokud dotčené strany žádají o využití výhody vynětí podle čl. 210a odst. 1, musí dokázat, že podmínky uvedené v tomto článku jsou splněny.
- (186) Soukromé osoby mohou též zpochybnit, že dohoda o udržitelnosti splňuje podmínky článku 210a, v řízení před příslušným orgánem pro hospodářskou soutěž. V těchto případech nesou soukromé osoby důkazní břemeno, že dohoda o udržitelnosti takové podmínky nesplňuje.

PŘÍLOHA A – VÝVOJOVÝ DIAGRAM POSOUZENÍ PODLE ČLÁNKU 210A



PŘÍLOHA B – VÝVOJOVÝ DIAGRAM POSOUZENÍ TESTU NEZBYTNOSTI



PŘÍLOHA C – GLOSÁŘ

Pojem	Definice
Dohoda	Jakýkoli druh dohody, rozhodnutí nebo jednání ve vzájemné shodě producentů (samostatně nebo společně s jinými hospodářskými subjekty na různých úrovních produkce, zpracování a obchodu v zemědělsko-potravinovém řetězci), který se týká produkce zemědělských produktů nebo obchodu s nimi, bez ohledu na formu spolupráce.
Společná zemědělská politika („SZP“)	Společná zemědělská politika je zemědělská politika Evropské unie.
Nářízení o společné organizaci trhů	Nářízení (EU) č. 1308/2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty ³² .
Soudní dvůr	Soudní dvůr Evropské unie včetně Tribunálu.
Vyšší moc	Neobvyklé okolnosti mimo kontrolu producenta nebo hospodářského subjektu, jejichž důsledkům nemohl producent i přes vynaložení veškeré péče zabránit jinak než za cenu nadměrných obětí.
Horizontální dohoda	Dohoda mezi hospodářskými subjekty na stejné úrovni dodavatelského řetězce, např. dohoda mezi zemědělskými producenty.
Povinná norma	Norma, která stanoví úroveň, látky, produkty nebo techniky, jichž mají jednotliví producenti nebo jiné hospodářské subjekty dosáhnout nebo jichž se mají vyvarovat, s výjimkou norem nebo cílů, které nejsou pro jednotlivé producenty nebo hospodářské subjekty právně závazné.
Vnitrostátní norma	Povinná norma stanovená na vnitrostátní úrovni, s výjimkou norem nebo cílů, které jsou právně závazné v rámci členského státu nebo území členského státu, ale nejsou právně závazné pro jednotlivé producenty nebo hospodářské subjekty.
Hospodářský subjekt	Producent, pěstitel, zpracovatel, výrobce, další zpracovatel, obchodník, velkoobchodník nebo

³² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013 ze dne 17. prosince 2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty (Úř. věst. L 347, 20.12.2013, s. 671).

	maloobchodník působící v zemědělsko-potravinovém řetězci.
Producent	Producent zemědělských produktů uvedených v příloze I SFEU.
Dohoda o udržitelnosti	Dohoda, jejímž cílem je uplatňovat normu udržitelnosti vyšší, než stanoví právní předpisy EU nebo vnitrostátní právní předpisy.
SFEU	Smlouva o fungování Evropské unie
Podnik	Subjekt, který vykonává hospodářskou činnost, bez ohledu na své právní postavení a způsob svého financování. Podnik může zahrnovat více právních subjektů.
Norma EU	Povinná norma stanovená na úrovni EU, s výjimkou norem nebo cílů, které jsou závazné pro členské státy, ale nejsou právně závazné pro jednotlivé podniky.
Vertikální dohoda	Dohoda mezi hospodářskými subjekty na různých úrovních dodavatelského řetězce, např. dohoda, jejímiž stranami jsou producenti i další hospodářské subjekty v zemědělsko-potravinovém řetězci.

PŘÍLOHA D – ČLÁNEK 210A NAŘÍZENÍ (EU) Č. 1308/2013 – VERTIKÁLNÍ A HORIZONTÁLNÍ INICIATIVY PRO UDRŽITELNOST

„1. Ustanovení čl. 101 odst. 1 Smlouvy o fungování EU se nepoužije na dohody, rozhodnutí a jednání ve vzájemné shodě producentů zemědělských produktů, které se týkají produkce zemědělských produktů nebo obchodu s nimi a jejichž cílem je uplatňovat normu udržitelnosti vyšší, než stanoví právní předpisy Unie nebo vnitrostátní právní předpisy, za předpokladu, že tyto dohody, rozhodnutí a jednání ve vzájemné shodě ukládají či stanoví pouze omezení hospodářské soutěže, která jsou nezbytná pro dosažení této normy.

2. Odstavec 1 se použije na dohody, rozhodnutí a jednání ve vzájemné shodě producentů zemědělských produktů, které jsou uzavírány, přijímány nebo prováděny několika producenty nebo jedním či více producenty s jedním nebo více hospodářskými subjekty na různých úrovních produkce, zpracování a obchodu v potravinovém řetězci, včetně distribuce.

3. Pro účely odstavce 1 se „normou udržitelnosti“ rozumí norma, jejímž cílem je přispět k jednomu nebo více z těchto cílů:

a) environmentální cíle, včetně zmírňování změny klimatu a přizpůsobování se této změně; udržitelné využívání a ochrana krajiny, vody a půdy; přechod na oběhové hospodářství, včetně snížení potravinového odpadu; prevence a omezování znečištění; a ochrana a obnova biologické rozmanitosti a ekosystémů;

b) výroba zemědělských produktů způsobem, který snižuje používání pesticidů a řídí rizika z nich plynoucí nebo snižuje nebezpečí antimikrobiální rezistence v zemědělské produkci, a

c) zdraví zvířat a dobré životní podmínky zvířat.

4. Dohody, rozhodnutí a jednání ve vzájemné shodě, které splňují podmínky uvedené v tomto článku, se nezakazují ani se za tímto účelem nevyžaduje odpovídající předchozí rozhodnutí.

5. Komise vydá pro hospodářské subjekty pokyny týkající se podmínek použitelnosti tohoto článku do 8. prosince 2023.

6. Od 8. prosince 2023 mohou producenti uvedení v odstavci 1 požádat Komisi o stanovisko ke slučitelnosti dohod, rozhodnutí a jednání ve vzájemné shodě uvedených v odstavci 1 s tímto článkem. Komise zašle žadateli své stanovisko do čtyř měsíců od obdržení úplné žádosti.

Shledá-li Komise kdykoli poté, co vydala své stanovisko, že již nejsou splňovány podmínky uvedené v odstavcích 1, 3 a 7 tohoto článku, prohlásí, že se čl. 101 odst. 1 Smlouvy o

fungování EU v budoucnu použije na dotyčnou dohodu, rozhodnutí nebo jednání ve vzájemné shodě a informuje o tom producenty.

Komise může z vlastního podnětu nebo na žádost členského státu změnit obsah stanoviska, zejména pokud žadatel poskytl nepřesné informace nebo stanovisko zneužil.

7. Vnitrostátní orgán pro hospodářskou soutěž podle článku 5 nařízení (ES) č. 1/2003 může v jednotlivých případech do budoucna rozhodnout o změně, ukončení nebo neuskutečnění jednoho nebo více z rozhodnutí nebo jednání ve vzájemné shodě nebo jedné nebo více z dohod uvedených v odst. 1, pokud takové rozhodnutí považuje za nezbytné k tomu, aby se zabránilo vyloučení hospodářské soutěže, nebo pokud se domnívá, že jsou ohroženy cíle stanovené v článku 39 Smlouvy o fungování EU.

V případě dohod, rozhodnutí a jednání ve vzájemné shodě zahrnujících více členských států přijme Komise rozhodnutí uvedené v prvním pododstavci tohoto odstavce bez použití postupu podle čl. 229 odst. 2 a 3.

Při jednání podle prvního pododstavce tohoto odstavce informuje vnitrostátní orgán pro hospodářskou soutěž písemně Komisi po zahájení prvního formálního vyšetřovacího opatření a oznámí jí jakákoli následná rozhodnutí neprodleně po jejich přijetí.

Rozhodnutí uvedená v tomto odstavci se nepoužijí přede dnem jejich oznámení dotčeným podnikům.“

PŘÍLOHA E – PŘÍKLADY OMEZENÍ HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE

1. Omezení týkající se ceny

Dohody o udržitelnosti, které přímo nebo nepřímo omezují svobodu strany vyjednávat o ceně, za kterou nakupuje nebo prodává produkt, pravděpodobně omezují hospodářskou soutěž.

Příklad 1: Určitá technika pěstování rýže spotřebovává méně vody než tradiční techniky pěstování rýže, nepoužívá umělá hnojiva ani pesticidy. Používání této techniky přispívá k udržitelnému využívání a ochraně krajiny, vody a půdy a ke snížení používání pesticidů. Velkoobchodník se zrninami se dohodne s družstvem produkujícím rýži, že za rýži Arborio, která je pěstována touto technikou, zaplatí přírážku za tunu oproti referenční ceně. Přírážka se vypočítává na základě složeného indexu cen komodit. Družstvo produkující rýži může produkovat rýži tradičními metodami a může jí jiným zákazníkům prodat tolik, kolik chce.

Proto přírážka pravděpodobně neomezuje hospodářskou soutěž. Jde jednoduše o vzorec dohodnutý mezi odběratelem a prodejcem pro stanovení ceny, za kterou odběratel kupuje produkt od prodejce.

Příklad 2: Nevládní organizace, která propaguje techniku pěstování rýže uvedenou v prvním příkladu, vytvoří značku kvality, která se bude používat při uvádění rýže Arborio vypěstované touto technikou na trh. Značku kvality uděluje formou licence velkoobchodníkům a producentům. Jednou z podmínek pro používání značky kvality je to, že velkoobchodník se zrninami musí zaplatit přírážku za tunu oproti referenční ceně uvedené v prvním příkladu.

To pravděpodobně omezí hospodářskou soutěž. Přestože by velkoobchodník se zrninami v tomto příkladu zaplatil stejnou cenu jako v prvním příkladu, nejedná se již o výsledek přímého jednání mezi odběratelem a prodejcem, ale spíše o dohodu o podmínkách, za kterých může jeden subjekt jednat s nezávislou třetí stranou.

Příklad 3: Značku kvality a přírážku vytvoří skupina družstev produkujících rýži, nikoliv nevládní organizace, aby podpořila zavedení techniky pěstování rýže.

To pravděpodobně omezí hospodářskou soutěž. Ačkoli v tomto případě jsou stranami odběratelé a prodejci, každý prodejce se dohodne na ceně, za kterou budou své produkty prodávat i ostatní prodejci.

Příklad 4: S cílem podpořit přijímání rýže vyprodukované technikou pěstování uvedenou ve výše uvedených příkladech mezi spotřebiteli se družstvo a maloobchodník dohodnou na tom, že cena dalšího prodeje rýže Arborio opatřené značkou kvality nebude o více než určité procento vyšší než průměrná cena, kterou maloobchodník účtuje za rýži Arborio.

To pravděpodobně omezuje hospodářskou soutěž, protože se tím omezuje svoboda maloobchodníka stanovit cenu, za kterou rýži dále prodává svým zákazníkům. Protože maximální cena dalšího prodeje je stanovena s ohledem na cenu jiných druhů rýže

Arborio, omezuje se tím mimoto také svoboda maloobchodníka, pokud jde o cenu těchto jiných druhů rýže Arborio. Namísto omezení ceny rýže se značkou kvality by maloobchodník mohl dodržet cenový limit zvýšením průměrné ceny dalšího prodeje těchto jiných druhů rýže Arborio.

2. Omezení týkající se výstupu

Dohody o udržitelnosti, které omezují výstup, jsou rovnocenné s dohodami o udržitelnosti, které omezují možnost strany stanovovat ceny. Pokud se sníží množství uváděné na trh a poptávka zůstane stejná, bude výsledkem pravděpodobně zvýšení cen.

Příklad 1: Nevládní organizace, která chce přispět ke zmírnění změny klimatu a k obnově biologické rozmanitosti, se dohodne s jednotlivými zemědělci na pronájmu 20 % jejich orné půdy. Nevládní organizace ponechá půdu ležet ladem, aby se zvýšila místní biologická rozmanitost. Důsledkem těchto dohod by bylo snížení množství půdy, kterou jednotliví zemědělci v daném okamžiku využívají, a tím i snížení jejich výnosů plodin (i když to může přispět k jiným činnostem, např. k produkci medu).

Je nepravděpodobné, že by to omezilo hospodářskou soutěž, protože se ve skutečnosti jedná pouze o transakci s nemovitostmi. Zemědělci mají i nadále možnost využívat půdu, kterou drží, způsobem, který považují za vhodný.

Příklad 2: Místo toho, aby si nevládní organizace pronajala půdu, se v tomto příkladu skupina zemědělců, kteří pěstují podobné plodiny v téže regionu, dohodne, že vyhradí alespoň 20 % své orné půdy jako plochu využívanou v ekologickém zájmu. Důsledkem toho je snížení množství půdy, kterou zemědělci v daném okamžiku využívají, a tím i snížení jejich výnosů plodin (i když to může přispět k jiným činnostem, např. k produkci medu).

To pravděpodobně omezí hospodářskou soutěž, protože zemědělci se dohodli na omezení množství půdy, kterou každý z nich využívá k produkci.

Příklad 3: V rámci regionální iniciativy pro kvalitní život zvířat, jejímž cílem je zlepšit životní podmínky prasat, musí zúčastnění zemědělci výrazně zvětšit prostor na prase na svých hospodářstvích nad rámec zákonného minima. Vzhledem k vnitrostátním právním předpisům je pro většinu zemědělců obtížné zvětšit plochu vyhrazenou pro chov prasat. V důsledku toho zúčastnění zemědělci sníží počet prasat chovaných v daném roce. Iniciativa by proto zajistila, že zemědělci obdrží platbu, která jim nahradí jejich investice a snížený výstup.

To pravděpodobně omezí hospodářskou soutěž, protože zúčastnění zemědělci nepřímou souhlasí s tím, že budou chovat méně prasat.

3. Omezení týkající se vstupů

Dohody o udržitelnosti, které omezují výběr týkající se vstupů, mohou ovlivnit náklady na produkci (které následně ovlivní cenu, za kterou lze produkt se ziskem prodat) nebo mohou omezit druh produktů, které lze produkovat (protože potenciálně omezují schopnost producenta uspokojit poptávku spotřebitelů).

Příklad 1: Skupina mlékárenských družstev vytvoří značku kvality pro sýry, která vyžaduje, aby výrobci pomocí certifikátu dokládali, že se mléko používané v jejich sýru vyrábí výhradně specifikovanými „biodynamickými“ metodami, které přesahují normy pro ekologické zemědělství podle právních předpisů EU. Zúčastnění výrobci sýrů mohou z mléka, které není vyrobeno těmito biodynamickými metodami, vyrábět jiné sýry.

To pravděpodobně neomezí hospodářskou soutěž. Ačkoli dohoda stanoví používání určitých vstupů, zúčastnění výrobci sýrů mohou vyrábět sýry i z jiného zdroje mléka.

Příklad 2: Skupina mlékárenských družstev vytvoří značku kvality pro sýry, která vyžaduje, aby výrobci pomocí certifikátu dokládali, že se mléko používané v jejich sýru vyrábí výhradně biodynamickými metodami, které jsou uvedeny v prvním příkladu. Na rozdíl od prvního příkladu však značka kvality vyžaduje, aby veškeré mléko používané v mlékárně bylo vyrobeno biodynamickými metodami, s cílem zaručit, že nedojde ke smíchání biodynamického a jiného druhu mléka.

To pravděpodobně omezí hospodářskou soutěž, protože zúčastněné mlékárny přijdou o svobodu používat jiné než biodynamické mléko k výrobě sýrů, které nenesou značku kvality.

4. Omezení týkající se zákazníků, dodavatelů nebo území

Dohody o udržitelnosti, které vyžadují, aby podnik neprodával určitým zákazníkům nebo skupinám zákazníků nebo aby neprodával mimo určité území nebo na určitá území, pravděpodobně omezují hospodářskou soutěž. Dohody o udržitelnosti, které vyžadují, aby podnik nenakupoval od jiných dodavatelů nebo z jiných území, rovněž pravděpodobně omezují hospodářskou soutěž. Totéž platí pro dohody o udržitelnosti, které omezují možnost soutěžících prodejců prodávat určitým zákazníkům nebo na určitých územích nebo nakupovat od určitých dodavatelů nebo z určitých území.

Pokud jsou takové dohody o udržitelnosti uzavřeny mezi dodavatelem a dalším prodejcem, bude to, zda dohoda o udržitelnosti pravděpodobně omezí hospodářskou soutěž, záviset na postavení dodavatele a dalšího prodejce na jejich příslušných trzích. Například pokud dodavatel představuje velký podíl dodávek dalším prodejcům na příslušném trhu, mohla by dohoda o udržitelnosti mezi maloobchodníkem a dodavatelem, která omezuje svobodu dodavatele prodávat jiným dalším prodejcům, omezit hospodářskou soutěž, pokud by jiní další prodejci v důsledku dohody o udržitelnosti nemohli získat potřebné dodávky.

Podobně pokud další prodejce představuje velký podíl nákupů produktu, dohoda o udržitelnosti, která omezuje jeho možnost získávat produkty od jiných dodavatelů, by mohla omezit schopnost těchto dodavatelů prodávat své produkty. Ačkoli jednotlivá dohoda o udržitelnosti mezi maloobchodníkem a dodavatelem sama o sobě nemusí být omezující, pokud jiní další prodejci a dodavatelé, kteří představují velký podíl dodávek nebo nákupů na trhu, rovněž uzavřeli podobné dohody o udržitelnosti, celkový dopad těchto dohod o udržitelnosti může vést k omezení hospodářské soutěže.

Příklad 1: Regionální rozvojové sdružení vyvíjí iniciativu v oblasti agroturistiky s cílem chránit a obnovit biologickou rozmanitost a zároveň uspokojit rostoucí poptávku spotřebitelů po udržitelném cestovním ruchu. Zúčastněná hospodářství souhlasí s tím, že určité procento své půdy osadí kvetoucími rostlinami, které podporují populaci hmyzu a zároveň ztraktivňují krajinu. Na oplátku dostávají odměnu nebo dotace z fondu, který financují zúčastnění maloobchodníci, zpracovatelé potravin a restaurace. Tyto podniky získají právo používat speciální květinové logo a jsou uvedeny v místních turistických materiálech, které upozorňují na udržitelné podniky v oblasti. Účast je dobrovolná a je otevřená všem hospodářstvím a podnikům v regionu.

To pravděpodobně neomezí hospodářskou soutěž. Dohoda o udržitelnosti se přímo netýká žádných parametrů hospodářské soutěže. Přestože by květinové logo a marketingový program mohly mít dopad na ziskovost hospodářství nebo na schopnost místních podniků přilákat zákazníky, je tento program dobrovolný a otevřený všem.

Příklad 2: V tomto příkladu je stejný program agroturistiky zaveden v regionu, který přesahuje hranice dvou členských států. Hospodářství obvykle zásobují zákazníky na obou stranách hranice a turisté, kteří navštíví region, zpravidla navštěvují destinace na obou stranách hranice. Program je dostupný pouze hospodářstvím a podnikům v jednom z těchto dvou členských států.

To pravděpodobně omezí hospodářskou soutěž. Na rozdíl od prvního příkladu, kdy byla účast otevřená všem, se v tomto případě mohou účastnit pouze hospodářství a podniky na jedné straně hranice. Jelikož program může ovlivnit jak ziskovost zúčastněných hospodářství, tak schopnost zúčastněných podniků přilákat zákazníky, je pravděpodobné, že omezí hospodářskou soutěž tváří v tvář soutěžícím hospodářstvím a podnikům na druhé straně hranice.

Příklad 3: Za účelem snížení plýtvání potravinami vypracovala skupina družstev kodex správného chování, v němž jsou podrobně popsány kroky, které by měli zemědělští producenti, zpracovatelé a maloobchodníci podniknout, aby omezili plýtvání potravinami. Kodex byl vypracován za účasti akademiků a nevládních organizací a nezvýhodňuje žádné konkrétní zemědělské producenty, zpracovatele ani maloobchodníky. Účast je dobrovolná.

To pravděpodobně neomezí hospodářskou soutěž. Účast je dobrovolná a kodex nerozlišuje mezi účastníky.

Příklad 4: V tomto příkladu se členové družstva v rámci kodexu popsaného v příkladu 3 dohodnou, že budou své produkty prodávat pouze maloobchodníkům, kteří se ke kodexu přihlásili.

To pravděpodobně omezí hospodářskou soutěž, protože nezúčastnění maloobchodníci již nebudou moci nakupovat zemědělské produkty od tak široké škály dodavatelů, jako tomu bylo před uzavřením dohody o udržitelnosti.

5. Omezení týkající se výměny informací

Dohody o udržitelnosti mohou zahrnovat výměnu neveřejných informací mezi soutěžiteli. Výměna neveřejných informací pravděpodobně omezí hospodářskou soutěž, pokud tyto informace budou mít dopad na způsob, jakým příjemce soutěží na trhu. Tyto informace jsou často označovány jako „obchodně citlivé informace“.

Základní zásadou hospodářské soutěže je to, že každý podnik má určovat svou obchodní politiku nezávisle. Výměnou obchodně citlivých informací v rámci dohody o udržitelnosti mohou soutěžící podniky odstranit nejistotu ohledně toho, jak budou reagovat na trhu. To může usnadnit dosažení společné dohody o tom, jak se chovat na trhu, a tím snížit nebo vyloučit hospodářskou soutěž.

To, zda informace vyměňované v rámci dohody o udržitelnosti budou pravděpodobně obchodně citlivé, bude záviset na povaze těchto informací a kontextu, v němž jsou zveřejňovány. Některé informace jsou ze své podstaty citlivé z hlediska hospodářské soutěže. Například informace týkající se cenových záměrů nebo strategických plánů hospodářského subjektu jsou obvykle obchodně citlivé, protože soutěžitelé, kteří se o nich dozvědí, mohou podle nich přizpůsobit své soutěžní chování.

Ostatní informace mohou být citlivé z obchodního hlediska v závislosti na tom, jak jsou podrobné. Čím jsou konkrétnější, tím je pravděpodobnější, že je soutěžitelé mohou využít k předvídání vzájemným záměrů.

Stejně tak to, zda se jedná o obchodně citlivé informace, může určovat stáří informací. Čím starší jsou, tím menší je pravděpodobnost, že odhalí zamýšlené chování soutěžitelů nebo pomohou dosáhnout společné dohody o tom, jak soutěžit na trhu.

V jiných případech mohou být určité informace zásadní pro to, aby bylo možné soutěžit. V takových případech mohou dohody o udržitelnosti, které omezují možnost přístupu některých podniků k těmto informacím, ztížit vyloučeným podnikům soutěžení nebo mohou vytvořit překážky pro vstup nových podniků na trh nebo pro rozšiřování soutěžících podniků.

Příklad 1: Každé léto nastávají období, kdy objem určitých druhů zeleniny převyšuje poptávku, v důsledku čehož určitá část úrody skončí shnilá na polích nebo ve skladech. S cílem snížit množství tohoto odpadu shromažďuje skupina družstev informace o osázených plochách a výnosech zeleniny v uplynulém roce a také o množství odpadu ze

sklizně na všech členských hospodářstvích. Tyto informace jsou agregovány na regionální úrovni a zveřejňovány na veřejně přístupných internetových stránkách. Družstva připraví pro své členy společné doporučení, jak nakládat s odpadem ze sklizně, a to na základě osvědčených postupů svých členů.

To pravděpodobně neomezí hospodářskou soutěž. Informace v tomto případě jsou historické a agregované, proto je nepravděpodobné, že by kterékoli dané hospodářství bylo schopno podrobně předpovědět, co udělají jeho soutěžitelé na trhu.

Příklad 2: V tomto případě se skupina družstev dohodne, že před každou sezónou výsadby každý člen družstva nahlásí svému družstvu svůj plán výsadby. Družstva neprodleně zveřejní jednotlivé plány výsadby na veřejně přístupných internetových stránkách, aby každé hospodářství mohlo upravit své plány výsadby tak, aby nedocházelo k nadprodukci, která by vedla k plýtvání potravinami.

Tento program pravděpodobně omezí hospodářskou soutěž. Vyměňované informace jsou citlivé (budoucí plány), podrobné, neagregované a aktuální, takže každé družstvo ví, co plánují produkovat jeho soutěžitelé v příští sezóně, a může podle toho snížit svůj výstup.

Příklad 3: V tomto příkladu si družstva místo plánů výsadby vyměňují informace o týdenních dodávkách konkrétním zákazníkům, aby omezila plýtvání potravinami tím, že zajistí větší rovnováhu mezi nabídkou a poptávkou.

Hospodářskou soutěž pravděpodobně omezí i tento program. Dotčené informace (objemy prodeje a totožnost zákazníků) jsou citlivé a údaje jsou aktuální. Výměna těchto údajů by družstvům usnadnila dosažení tiché dohody o tom, že by neměla o určité zákazníky soutěžit intenzivně.

Další informace o analýze dohod o udržitelnosti podle článku 101 SFEU (včetně dohod, které nespadají do působnosti článku 210a) naleznete v oddíle 9 horizontálních pokynů³¹.

6. Omezení týkající se způsobu stanovení norem udržitelnosti

V některých případech může hospodářskou soutěž omezovat sám způsob, jakým je stanovena norma udržitelnosti. Obavy mohou vzniknout zejména v případech, kdy účast v normě udržitelnosti poskytuje účastníkům konkurenční výhodu oproti ostatním, kteří se neúčastní, nebo kdy způsob, jakým je norma stanovena, může některým účastníkům přinést výhody oproti jiným účastníkům. Obavy mohou vzniknout také v případech, kdy přijetí normy udržitelnosti nutně brání podnikům v přijetí jiných norem udržitelnosti.

Příklad 1: V rámci boje proti antimikrobiální rezistenci vyvíjejí společnosti prodávající osivo a sdružení zastupující pěstitele dýní společně normu pro boj proti padlí, která snižuje potřebu používat při pěstování antimikrobiální přípravky. Zemědělci, kteří normu používají, mají právo používat určitou značku kvality a sdružení zastupující producenty dýní investuje do zvyšování povědomí spotřebitelů o antimikrobiální rezistenci. Norma zahrnuje různé zemědělské postupy a vyžaduje používání odrůd dýní, u nichž byla prokázána určitá míra odolnosti vůči padlí. Členy sdružení se mohou stát

všichni pěstitelé dýní a semenářské firmy, stejně jako výzkumní pracovníci v oboru. Na vývoji normy se mohou podílet všichni členové. Zasedání výboru sdružení pro normu jsou živě vysílána na internetu a všechny příslušné přípravné dokumenty jsou zveřejňovány na internetových stránkách sdružení. O přijetí normy hlasují všichni členové sdružení, z nichž každý má jeden hlas. Účast v systému normy a značky kvality je dobrovolná.

To pravděpodobně neomezí hospodářskou soutěž. Na tvorbě normy se mohou podílet všichni členové sdružení a normy jsou přijímány otevřeným a transparentním způsobem. Členové sdružení se mohou svobodně rozhodnout, zda normu přijmou.

Příklad 2: V tomto případě jsou skutečnosti stejné jako v příkladu 1 s tím rozdílem, že norma vyžaduje použití určitých patentovaných hybridních odrůd, přestože jiné odrůdy nabízejí podobnou odolnost vůči padlí.

To pravděpodobně omezí hospodářskou soutěž. Ačkoli je účast na normě dobrovolná, osvětová kampaň má vést producenty dýní k dodržování normy. Jelikož norma zvýhodňuje některé odrůdy dýní oproti jiným, je pravděpodobné, že ovlivní i hospodářskou soutěž mezi producenty dýní a mezi společnostmi prodávajícími osivo. Kromě toho by norma mohla omezit svobodu producentů dýní při výběru jiných odrůd a zabránit jim tak v používání účinnějších odrůd, které by ještě více snížily potřebu ošetření antimikrobiálními přípravky.

Příklad 3: V tomto případě má sdružení v příkladu 1 odlišná členská pravidla a řízení. Členství je zde otevřeno nejen všem producentům dýní, ale také výrobcům osiv, roční příspěvky jsou určovány na základě ročního obrátu každého člena a hlasovací práva jsou stanovena v poměru k ročním příspěvkům člena. Výsledkem je, že malý počet velkých osivářských společností kontroluje dostatečný počet hlasů k přijetí normy nezávisle na hlasech producentů dýní.

To pravděpodobně omezí hospodářskou soutěž. Proces stanovování normy by velké společnosti prodávající osivo motivoval k tomu, aby upřednostňovaly své vlastní odrůdy před odrůdami jiných producentů osiv.

Příklad 4: V tomto případě jsou skutečnosti totožné jako v příkladu 1 vyjma toho, že sdružení zastupující producenty dýní přijme rozhodnutí vyžadující, aby normu přijali všichni členové. Producenti dýní, kteří normu přijmout nechtějí, mohou sdružení opustit, ale tím by ztratili přístup k cenné marketingové a technické podpoře.

To pravděpodobně omezí hospodářskou soutěž. Ačkoli se producenti dýní mohou rozhodnout, že normu nepřijmou, povinnost sdružení opustit pravděpodobně mnoho producentů dýní donutí normu přijmout, a v důsledku toho dojde k omezení hospodářské soutěže v oblasti kvality a ceny.

